

Készüljünk együtt a gyermekkeresztségre!

*Keresztelési felkészítő beszélgetések
a Sarkad-Újteleki Református Egyházközségben*

Bevezetés.....	3
1. Miért keresztelünk?	3
Ki van a keresztelés központjában?	3
<i>A gyermek?</i>	3
<i>A család?</i>	3
<i>A keresztelés középpontjában Jézus Krisztus áll!</i>	4
A keresztség a Jézus Krisztus szövetségébe, életközösségébe való bevonás, beavatás	4
A keresztség a Jézus Krisztussal való közösséget hirdeti meg	4
<i>A Jézus Krisztussal való közösség két oldalról megélt közösség</i>	5
<i>A Jézus Krisztussal való közösség a bűnbocsánat közössége</i>	5
<i>A Jézus Krisztussal való közösség szeretetközösség</i>	6
<i>A Jézus Krisztussal való közösség gondviselő közösség</i>	6
Kinek az ünnepe a keresztelés?	7
<i>A családé</i>	7
<i>A gyermeké</i>	7
<i>Az Egyházé, a gyülekezeté</i>	7
Mi nem a keresztelés?	8
<i>A keresztelés nem névadó ünnepség</i>	8
<i>A keresztség nem mágikus eszköz</i>	9
<i>A keresztség nem önmagában hat</i>	9
2. A megelőző kegyelem.....	11
A keresztség Isten bűnbocsátó, örök szeretetét hirdeti Jézus Krisztus által.....	11
Van-e szüksége bűnbocsánatra egy kisgyermeknek?	12
<i>Eredendő bűn</i>	13
<i>A keresztségben a Krisztus bűnbocsánata nem csak a megtörtént bűnök bocsánatát hirdeti, hanem a megelőlegező kegyelmet</i>	13
Nem a magamé, hanem az én hűséges Megváltóm tulajdona vagyok	14
3. A sákramentumokról	16
Mi a sákramentum?	16
<i>A sákramentumokat Jézus Krisztus rendelte</i>	16
<i>A sákramentumokhoz mindig hozzátartozik az üdvösség ígérete</i>	16
<i>A sákramentumhoz külső, látható jegy is tartozik</i>	17
A sákramentum Isten látható Igéje.....	17
Isten ígéje örök, szeretetteljes, igaz és hűséges	18
A sákramentum és az ősi hűségeskük.....	20
A sákramentum: titok.....	20
A keresztelés leggyakoribb formái	21
Gyermekkeresztség vagy felnőttkeresztség? Melyik a jobb?	21
A keresztelés egész életre szól, nem kell megismételni.....	22
Keresztség és úrvacsora.....	23
4. Úgy nevelem.....	24
A hitben nevelés a szülők kiváltsága, amit a keresztség megerősít	24
Gyermekük megkeresztelése a szülőket is életre szólóan kötelezi.....	25
<i>A gyermeket hitben kell nevelni</i>	25
<i>Krisztusról tanítani csak az tud helyesen, aki maga is Krisztus követője</i>	25
<i>Keresztyén hitben kell nevelnem a gyermeket? Ne maga döntsön, hogy mit akar hinni?</i>	26
Hogyan és mikortól neveljük hitre gyermekeinket?.....	27
<i>Anyaméhtől kezdve, sőt a gyermekáldásra készüléstől kezdve</i>	27
<i>Csecsemő és kisgyermekkorban</i>	27
<i>Az első imádságok</i>	28
<i>Ahogy nő a gyermek</i>	30
5. Úgy neveltetem – a keresztszülőkről	31
A keresztszülőség ma	31
A keresztszülőség régen.....	32
A keresztszülő is nevel – Krisztusra.....	33

A keresztszülő a gyermek szüleit is támogatja	34
6. A kereszteleési istentiszteletről	36
A keresztelés a gyülekezeti istentisztelet része.....	36
Hogyan bírja ki a gyermek?	36
Ki keresztele?	37
Mennyibe kerül a keresztelés?	37
Hogyan mutathatja ki mégis a hálóját a család?	37
Néhány gondolat a keresztség sákramentumának jegyéről.....	38
A keresztelés szertartása.....	39
Ki tartsa a keresztvíz alá a gyermeket?.....	40
Hogyan tartsák a keresztelés alatt a gyermeket?	41
Fényképezés, filmfelvétel	41
Utószó.....	42

Bevezetés

Kedves Szülők, Keresztszülők!

Egyházközségünket, amely a Magyar Református Egyháznak, azon belül a Magyarországi Református Egyház Tiszántúli Egyházkerülete Békési Egyházmegyéjének része, azzal a kéréssel keresték meg, hogy gyermeküket itt kívánják megkereszteltetni.

Örömmel és készséggel teszünk eleget kérésüknek. De vajon tudják-e, hogy mit kértek? Tudják-e, hogy a keresztségnek mi a jelentősége. Valóban azt kérték, amit mi adhatunk? Valóban arra vágnak, amit a keresztség a református keresztyén anyaszentegyház tanítása szerint jelent? Készek-e arra, hogy a keresztséggel kapcsolatos örömeiket és kötelezettségeiket megélik és gyermeküknek is továbbadják?

Egyházközségünk Presbitériuma (vezető testülete) évekkal ezelőtt úgy döntött – tapasztalva a keresztelés körüli félreértéseket – hogy legalább hat olyan alkalomra hívja a keresztelés előtt a szülőket, keresztszülőket, amelyen a keresztség alapvető ismereteiről beszélgethetünk. Így együtt készülünk a keresztelésre, azzal a szándékkal és reménnyel, hogy közelebb kerülhetünk ahhoz, hogy amikor a keresztségről, keresztelésről beszélünk, akkor a keresztelést végzők és a keresztelést elfogadók értik egymást és tudnak ugyanarról beszélni. Most ennek a keresztelési előkészítő beszélgetéssorozatnak az írott változatát olvassák.

1. Miért keresztelünk?

A keresztelést az Egyház tevékenységének tartják szinte általánosan. De mi van a háttérben? Az utóbbi évtizedekben összetévesztik a szocializmusban kialakított névadó ünnepségekkel, s van, aki csak annyit sejt a keresztelésről, hogy az egy „szebb és hangulatosabb névadó ünnepség”.

Azért, hogy ugyanarra gondolhassunk a keresztelésről beszélgetve, tisztáznunk kell jó pár kérdést.

Ki van a keresztelés központjában?

A gyermek?

Természetes válasznak tűnik az, hogy a gyermek, hiszen az ő kereszteléséről van szó. S valóban, nem félünk kimondani, hogy a gyermekre ilyenkor nagyobb figyelem fordul. Érte kérjük a keresztelést, s a keresztelés alkalmával őt akarjuk megajándékozni. Neki akarunk valamit adni, ami életre szóló ajándék. Azért is beszélgetünk a keresztelésről, hogy szülők, keresztszülők, s majd felnővekedve a gyermek számára is kiderüljön, mennyire nagy, életre szóló ajándék az, amit a keresztségben, a keresztelés által a gyermek és szerettei kapnak!

A család?

Természetesnek látszik az a válasz is, hogy a keresztelést kérő család van a keresztelés középpontjában, hiszen a keresztelés családi ünnep is. S jó, ha családi ünnepről van szó, amely nyíltan történik, az egész család tudtával és bevonásával. Erre törekszünk, hiszen nem szül jó vért az, ha a keresztelést „titokban”, a család egyik vagy másik részének kihagyásával akarják végbevinni. A keresztelés nem titkos, rejtett dolog, amit szégyellni vagy rejtegetni kellene, hanem éppen ezzel szemben nyílt, nyilvános, családi és nagyobb közösség számára is ismertté váló esemény. Ezért a keresztelést vasárnap délelőtti istentiszteleten szoktuk gyakorolni.

A kereszteleés középpontjában Jézus Krisztus áll!

Számunkra, keresztyének számára bármennyire fontos a gyermek, a családi és a gyülekezeti közösség, mégsem a gyermek és a család van a kereszteleés alkalmával a középpontban, hanem Jézus Krisztus, az Isten Fia. Ő rendelte ugyanis a keresztséget, s nélküle maga a kereszteleés sem nyerne értelmet, vagy valami egészen más értelmet nyerne, mint amiért az Egyház a kereszteleés szolgálatát végzi.

Amennyiben nem Jézus Krisztus van a kereszteleés középpontjában, akkor az már nem az Egyház tanítása szerinti keresztséget. Az olyan kereszteleést, amit nem az Egyház tanítása, rendje szerint kívánnak, nem végezhet református lelkipásztor sehol, különösen nem református istentiszteleti helyen, református istentiszteleti szolgálatra felszentelt kegytárgyakkal.

Időnként érkeznek különleges kérések a kereszteleéssel kapcsolatban, ezért kell mindjárt az elején leszögeznünk:

A kereszteleés középpontjában Jézus Krisztus van, miközben nem feledkezünk meg sem a gyerekekről, sem a családról.

A kereszteleést kizárólag a Szentírás alapján, a Magyar Református Egyház hitvallásai, tanítása alapján, a Magyarországi Református Egyház istentiszteleti rendtartása szerint végezhetjük.

A keresztséget a Jézus Krisztus szövetségébe, életközösségébe való bevonás, beavatás

A keresztséget a keresztyén egyházban a hitbeli hovatartozás megvallásának és a közösségbe befogadásnak szertartása. Annak kinyilvánítása, hogy a megkeresztelt gyermek vagy felnőtt a keresztséggel belépett az Egyház Feje, Jézus Krisztus és az ő népe, a keresztyén egyház közösségébe.

De ezzel azt is kifejezzük, hogy a keresztséggel magunkat és a gyerekeinket el is különítjük minden más vallástól, legyen az másik világvallás (hindu, mohamedán, buddhista, Krisna-követő, taoista, konfucianus, zsidó, stb.), vagy az ősi vallások felélesztéséből származó úgynevezett modern vallásosság (pl. horoszkópokat olvasó, scientológiával, életenergiával, aurával, ezotériával, feng shuival stb. foglalkozó).

A keresztséget kiszolgáltatásával és elfogadásával nyilvánvalóvá tesszük, hogy a vallás, a hit dolgaiban elkülönítjük, megkülönböztetjük magunkat és gyerekeinket mindazoktól, akik más vallást követnek, más isteneket imádnak, más hitvilágra építik életüket.

Mi a gyerekeinkkel, gyermekeinkkel együtt Jézus Krisztust akarjuk követni, róla akarunk vallást tenni, a Szentháromság Istenbe vetjük bizodalunkat és a Szentírásban, a Bibliában kijelentett törvényei és útmutatása szerint építjük fel életünket.

Mivel Jézus Krisztus közösségbe hívott el, saját népének, az egyháznak a közösségébe, ezért a keresztséget elfogadásával, igénylésével azt is kimondjuk, hogy a keresztyén Egyházhoz akarunk gyermekeinkkel együtt tartozni, egész életünkben.

A (gyerek)keresztséget kérésével és elfogadásával arról vallunk, hogy Jézus Krisztus követői, a keresztyén egyház tagjai kívánunk lenni, és szakítunk minden más vallással, vallásossággal és hiedelemvilággal.

A keresztséget a Jézus Krisztussal való közösséget hirdeti meg

A keresztséget Jézus Krisztus rendelte. Jézus Krisztus ajándékozott meg vele, hogy megerősítse általa hitünket, a Szentháromság Istenbe vetett reménységünket. Tőle ered és Rá mutat. A megkeresztelés azt hirdeti, hogy attól fogva az életünk Jézus Krisztushoz tartozik, s ő szeretetével és jóságával önként hozzánk kötötte magát. Az ő életének javait nekünk adja és részt vesz a mi életünkben.

A Jézus Krisztussal való közösség két oldalról megélt közösség

Az Úr Jézus Krisztus, aki az Atya jobbján ül és uralkodik mennyen és földön, minden láthatón és láthatatlanon, azt ígérte, hogy velünk marad minden napon a világ végezetéig.

Az ő döntése alapján közösségünk van vele. Ami azt jelenti, hogy részese életünknek, jelen van a nappalainkban és az éjszakáinkban, boldog és boldogtalan időszakainkban. Hozzá tartozunk, és ígérete szerint semmi el nem választhat minket ő tőle.

Ezért a megkeresztelés ténye már önmagában is életre szóló vigasztalás. Luther Márton, a XVI. században élt egyik reformátor (az egyház tanítása és hitélete megújításának mozgatója) az elkeseredett pillanataiban ismételte: Meg vagyok keresztelve! S ez azt jelentette számára, hogy nincs egyedül, hogy lehetetlen, hogy Isten elhagyja. Mert Jézus Krisztushoz tartozik. Akinek kezéből senki nem ragadhat ki. Igen, a keresztelés bevon a Jézus Krisztussal való életközösségbe.

De ugyanakkor arra el is hív, hogy ne akarjunk Jézus Krisztus nélkül élni. Az életközösség akkor „működik”, ha mindkét fél kész benne részt venni. A keresztség kötelez is bennünket arra, hogy Jézus Krisztus követője legyünk, akik mindig számolunk a királyok Királya és uraknak Ura jelenlétével. Ha Krisztussal közösségben akarunk élni, ez azt is jelenti, hogy nem akarunk bensőséges közösségben lenni Jézus Krisztus ellenségeivel. Az életünket úgy építjük fel, a kapcsolatrendszerünket úgy építjük ki, az álmainkat úgy szövögetjük, a terveinkkel úgy számolunk, hogy abba Jézus Krisztusnak is van beleszólása. Azaz mindenben igazodunk Jézus Krisztus elvárásaihoz, igényeihez, hiszen így számolhatunk bátran ígéreteire és áldásaira.

S végső soron azt tapasztaljuk, hogy amikor látszólag mi „adunk bele” ebbe a közösségbe, akkor is mi vagyunk a megajándékozottak, mert az is Isten ajándéka, amit mi bele tudunk tenni a Jézus Krisztussal való közösségbe.

Jézus Krisztus közösségbe vont önmagával, de a közösség akkor teljes, ha azt a másik oldalról is megtartjuk, azaz nem akarunk Jézus Krisztus nélkül élni.

A Jézus Krisztussal való közösség a bűnbocsánat közössége

Jézus Krisztus, az Isten Fia azért jött a világba, hogy minket, az Istentől elszakadt, elfordult emberiséget visszavezesse az élő Istennel való közösségbe. Fellázdadtunk Isten ellen, semmibe vettük akaratát, megszegtuk törvényét. S Ő, a megsértett, megbántott Isten, aki egyetlen mozdulatával véget vethetett volna nekünk, elküldte Fiát ebbe a világba, hogy megbékéltsen minket önmagával.

Úgy békült meg velünk, bűnös emberekkel a Szent Isten, hogy Fiára töltötte ki a haragját. Jézus Krisztus a golgotai kereszten, nagypénteken, magára vette a bűneinket, az adósságunkat, s ugyanakkor magára vette az Isten haragját. Mi voltunk a vétkezők és ő törlesztett. Így békített meg az Istennel és Atyával minket.

A keresztség azt hirdeti, hogy Jézus Krisztus közösséget vállalt a mi Isten ellen lázadó, bűnös életünkkel, hogy megbocsáthasson mindent, amit csak tettünk, gondoltunk, mulasztottunk, szoltunk itt a Földön. S miközben magára vette a mi életünk szennyét, megajándékozott az ő tisztaságával, jóságával és igazságával. Ő meghalt, hogy mi élhessünk. Elhagyta őt az Isten, hogy minket soha ne kelljen elhagynia. Megítélte a bűnt Jézus Krisztusban, hogy amikor majd ott állunk az Örökkévaló bírói széke előtt, akkor már kegyelmét, irgalmát adhassa nekünk. Aki hisz a Fiában, annak örök élete van.

Jézus Krisztus bevont minket a bűnbocsánat közösségébe: magára vette a bűneinket, hogy nekünk adhassa szent élete ártatlanságát.

A Jézus Krisztussal való közösség szeretetközösség

A keresztségben Jézus Krisztus az örök Isten szeretetét nyújtja át gyermekünknek, nekünk. A keresztség azt hirdeti, hogy Isten szeret. Hiszen lehetetlen szeretet nélkül ilyen áldozatot hozni az ellenségeinkért, amelyet Jézus Krisztus hozott értünk.

Ezt pedig azért jó elménkbe, szívünkbe vésni, mert lehetetlen, hogy Isten bármit is szeretet nélkül cselekedne velünk. Lehetetlen, hogy Jézus Krisztus egyetlen olyan törvényt is adott volna, amiben nincs benne az ő szeretete. Nem értjük mindig Isten Igéjét. Nem értjük mindig Isten törvényét. Nem értjük mindig, hogy Isten mit miért ad az életünkben, vagy enged meg. De elképzelhetetlen, hogy Aki a Fiát adta értünk, bármi olyat tenne velünk, engedne meg az életünkben, amelyben nincs benne az ő szeretete.

A keresztség azt hirdeti: Jöjjön bármi, történjen velünk bármi, Isten szeretete nem szűnt meg irántunk. S ez az élet mélypontjain, sötét óráiban, betegágyon, koporsó mellett is igaz, Isten szeretete mindig velünk marad. Még a halálban is. Hiszen megígérte a feltámadást és az örök életet. A szeretetközössége nemcsak a földi életre, hanem az örökkévalóságra is szól.

De a szeretetközösség viszonzást is takar: ahogy Jézus Krisztus mondja: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez az első és a nagy parancsolat. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták.” (Máté 22, 37-40) A Jézus Krisztus iránti szeretetünket úgy tudjuk megmutatni, hogy szeretjük az embertársainkat is és az Isten szeretetéből teremtett világot is – Jézus Krisztustól kapott és tanult szeretettel.

Jézus Krisztus szeretete mindig jelen van, jelen lesz az életünkben, s nem szakadunk el tőle a földi életből való kilépéssel sem. De Jézus Krisztus szeretete minket is szeretetre hív és kötelez.

A Jézus Krisztussal való közösség gondviselő közösség

A keresztség, Isten örök szeretetének és kegyelmének meghirdetésével rámutat arra, hogy Jézus Krisztus teljes életünket körül akarja venni szeretetével. Ez pedig azt jelenti, hogy Jézus Krisztus, az Élet Fejedelme nemcsak a „lelkünkkel” törődik. Ő a teljes emberrel vállalt közösséget, gondja van a „testünkre” éppúgy, mint a „lelkünkre”. Nem is lehet szétválasztani, megosztani ilyen értelemben a „testet” és a „lelket”. Isten akaratának, a Biblia, a Szentírás tanításának teljes félreértése és félremagyarázása lenne, ha úgy gondolnánk, hogy akinek a „lelke” rendben van Istennel, az a „testével” azt tehet, amit akar.

Legalább ennyire félreértés, amikor azt gondoljuk, hogy Isten nem törődik a földi életünkkel. „Aki saját Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért áldozatul adta, hogyne ajándékozna nekünk vele együtt mindent?” (Róm 8, 32)

De a gondviselést nem lehet elválasztani a szeretettől és a bűnbocsánattól. Ahogy mi sem adunk mindent oda gyermekeinknek, hanem csak azt, amivel már tud bánni és jóra tudja használni, úgy a Mindenható Isten sem ad meg minden kívánságunkat, hanem azt, amire bölcsessége szerint szükségünk van. Nem az bizonyítja Isten irántunk való szeretetét, ha mindig mindent megad, vagy mindentől megkímél, hanem az, hogy bármi történjen is velünk, Ő mindig jelen van, elérhető. Rá mindig számíthatunk, ha segítségül hívjuk őt.

Ha pedig Isten gondviselő közösségében élünk, nekünk is tudnunk kell gondot viselni azokról, akiket, amiket Isten ránk bízott. Isten gondviselő közössége leszoktat a csak magunkra gondolásról, az önzésről és az önkényeskedésről.

Mert ha tapasztaljuk Isten gondviselését, nekünk is gondot kell tudni viselni a rászorulókról, de a természetről is. Akárcsak egy téli madáretetővel, vagy azzal, hogy nem pusztítjuk oktanul a természetet.

A keresztség belevon Istennek erről a világról gondoskodni akaró szeretetébe, miközben folyamatosan számolhatunk a Mindenható Isten gondviselésével.

Kinek az ünnepe a keresztelés?

A családé

Igen, a keresztelés ünnep. Isten bűnbocsátó, hűséges, gondviselő szeretetének a meghirdetése a megkeresztelendő gyermek számára és családja számára.

Egyben a hálaadás alkalma is. „Bizony, az ÚR ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom.” (Zsolt 127, 3) Az, hogy élet születhetett erre a világra, az mindig ünnep kell maradjon. Istennek adunk hálát tehát az új életért, az édesanyáért, szülőkért, családtagokért. S ha ez az ünnep nem is lehet mindig bánattól, szorongástól mentes, hiszen sokkal többen születnek valamilyen betegséggel, rendellenességgel, esetleg sajnos tragikus körülmények között, vagy rendezetlen körülmények közé, mint amennyiről sejtenénk, de mégis ünnep:

Ünnep, már csupán azért is, mert egy család egybegyűlhet, hogy együtt dicsőítse Istent, hogy együtt imádkozzon, hogy együtt tegye le a gyermek és szülei életét Isten kezébe.

A keresztség a család ünnepe hálaadással Isten előtt.

A gyermeké

A keresztség a gyermek ünnepe, még akkor is, ha sokszor ebből még szinte semmit sem fog fel. Vagy legalább is azt hisszük, hogy semmit sem fog fel. De még az újszülöttek is megérik, ha ünnepélyes légkör veszi körül őket. Megérik, ha szülei áhítattal, valódi várakozással vannak a keresztség alkalmával, s nemcsak „letudni” akarják a szertartást.

Szülők, család, rokonság is sokat tehet azért, hogy a gyermeknek ünnepe legyen. Ahogy igyekeznek ünneplőbe öltöztetni, úgy igyekezzenek a gyermek lelkét is ünneplőbe öltöztetni. A gyermek is megértheti, megérezheti, hogy az ünnep nemcsak róla szól, hanem arról az Úr Jézus Krisztusról, aki érte is jött ebbe a világba, aki érte is meghalt és érte is feltámadt. Aki neki is készített örökkévaló hazát a mennyben.

A már nagyobb, „lábon járó” gyermekek, akiket néhány éves korukban kereszteltek meg, nem egyszer visszahallani később, akár felső tagozatos korukban is, hogy milyen nagy élmény volt számukra, amikor megkeresztelték őket. De szinte csak azokban a családokban, ahol a család is ünnepként élte meg a keresztelést és így készítették arra a gyermeküket is.

A gyermeknek is szüksége van a Szenttel való találkozásra. S ez a találkozás megadhatja a keresztség alkalmával is. Segítsük erre gyermekeket, kérve Istentől, hogy ajándékozza meg őket ezzel az élménnyel.

Kérjük Isten segítségét, hogy a keresztség ünneppé váljon a gyermek számára is, úgy, hogy megéri, megtapasztalja a Szent Isten közelségét.

Az Egyházé, a gyülekezeté

Mivel a keresztség a Krisztus népébe, az Egyházba való betagozás ünnepe is, ezért a gyülekezet, az Egyház ünnepe is a keresztség. Hiszen együtt örülünk a családdal annak, hogy a megszületett új élet az Isten népének közösségét is gazdagítja, gyarapítja.

Imádkozunk a gyermekért, s ahogy növekedik, készek vagyunk segíteni a keresztyén hitben való nevelkedésében is, de várjuk is családjával együtt a gyülekezet közösségébe. Mert az, hogy belépett a református keresztyén anyaszentegyházba, azt nem formális, felszínes dolognak tartjuk. Ha valaki Krisztushoz tartozik, a Krisztusé, akkor Krisztus népéhez az egyházhoz is tartozik, az Egyházé. Testvérünk Jézus Krisztusban, Jézus Krisztus által.

Akit számon tartunk úgy az anyakönyvben, mint az egyháztagek között. Erre fel is jogosítja az Egyházat a család, amikor gyermekét a keresztyén anyaszentegyház tagjai közé kéri felvenni. Később ennek a nyilvántartásnak az alapján kereshetjük is a családot, és a gyermeket is különböző alkalmakkor. Illetve elköltözés esetén a nyilvántartásban lévő

adatokat át is ad(hat)juk az új laccím szerint helyileg illetékes egyházközségnek, hogy az egyházzal való kapcsolat ne szakadjon meg.

A keresztség az egész Egyház ünnepe, benne a helyi gyülekezeté. Annak ünnepe, hogy valaki (gyermek esetében az ő nevében a szülei) elkötelezte magát Jézus Krisztus mellett és Jézus Krisztus népe, az egyház közössége mellett.

A keresztség az egyház ünnepe is, mivel új taggal bővül az egyház népének közössége. Ez örömet is és elkötelezettséget is jelent az Egyház számára a gyermek és szülei felé.

Mi nem a keresztelés?

A keresztelés nem névadó ünnepség

A fentebb leírtakból már következik, hogy az Egyház rendje szerint nem úgy tekintünk a keresztségre, mint egy egyszeri, családi ünnepségre. A keresztelés nem templomi névadó ünnepség. A keresztség nem azért van, hogy annak során egy kis szertartás közben ünnepélyesen is elhangozzék a gyermek neve.

Elhangzik a gyermek neve, de ennek sajátos jelentősége van. Elhangzik a gyermek neve, mert a keresztelés szertartása személyre szóló szertartás. Nemcsak úgy általában keresztelünk, hanem személyesen azt a gyermeket, akinek a neve elhangzik. Személyesen ő keresztteltetik meg az Atya, a Fiú és a Szentlélek Isten nevében. Nincs tévedés. Személyesen ő kerül be Jézus Krisztus közösségébe. Személyesen őt vásárolta ki Jézus Krisztus az élete árán az örök kárhozattól. Személyesen neki szólnak Isten örök ígéretei.

Az ókorban a névadásnak külön jelentősége volt. Aki a nevet adta, ahhoz tartozott a név viselője. Ha valakit eladtak rabszolgának, a rabszolgatartója új nevet adott neki. Egyes vidékeken, ha valaki bekerült egy új családba pl. házasság révén, akkor az új családfő adhatott neki új nevet, kifejezve ezzel azt, hogy most már az új családja fejének tartozik engedelmességgel.

Egy-egy valláshoz való tartozást is kifejezett gyakran a személynév, hiszen a nevekben igen gyakran szerepelt egy-egy istenségnek vagy éppen az élő Istennek a rövidített neve. Pl. a magyar Máté arám eredetije: Mattanja (mattan-Jah), jelentése: az ÚR (Jahve) ajándéka. Vagy: János eredetije: Johanan (Jo-hanan), jelentése: az ÚR megkegyelmezett.

Amikor a keresztyénség terjedni kezdett, sokan tértek a más vallásúak közül is keresztyén hitre. A keresztségben, amikor Jézus Krisztushoz csatlakoztak, gyakran elhagyták a pogány nevüket, s helyette olyan nevet vettek fel, amellyel kifejezték, hogy immár Jézus Krisztus követői. Magyar példaként így lett Géza fejedelem fiából, Vajkból a keresztség alkalmával István, a magyarok első királya. Maga az István név (Sztefanosz) koszorút jelent, ez volt az első keresztyén vértanú, másként: mártír neve. (Hogy István királyt valószínűleg felnőttként kereszttelték meg arra az utalhat, hogy a nyugati országokban évtizedekkel később is emlegették születési nevén, Vajkként.)

A teljes képhez hozzátartozik, hogy nem mindenki változtatta meg korábbi nevét azért, mert keresztyén lett. Nem is maga a név, hanem az élet megváltozása mutatja meg, hogy valaki Jézus Krisztus követője-e vagy sem.

Ma már a névválasztásban ritkán figyelnek arra, hogy kimondottan keresztyén nevet válasszanak a gyermeknek. A névnapozás szokása a keresztyén névválasztás gyakorlatából indult. Eredetileg az egyházban a vértanúk és szentek emléknapiját tartották. Később azokon a napokon köszöntötték az arról a szentről elnevezett keresztyéneket is. Így alakult ki a névnapozás. Mi, reformátusok, nem akarjuk vallásos tisztelettel körülvenni a mártírokat és szenteket, ezért nem tartjuk a római katolikus ünnepeket, de a névnapozás megmaradt.

Németországban névnapozás helyett egyes tartományokban a keresztelés napját ünneplik meg évről-évre, így adva hálát azért, hogy a gyermek Jézus Krisztushoz tartozik.

A keresztség nem egyszerűen névadó ünnepség. A keresztelés alkalmával a név elhangzása emlékeztet Isten ígéreteré: „Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!” (Ézs 43, 1)

A keresztség nem mágikus eszköz

Gyakran történik – legalább is Sarkadon – olyan, hogy azért kívánják szülők megkereszteltetni a gyermeküket, mert úgy vélik, a keresztség mágikus szertartás. Ezért tartom fontosnak tisztázni, hogy a keresztség szertartásának semmi köze nincs a mágiához, varázsláshoz, természetfeletti erők befolyásolásához.

A keresztség önmagában nem gyógyít betegséget, nem segíti át a gyermeket egycsapásra a fogzás korszakán, nem szünteti meg a gyermek hasfájósságát, nem viszi le a gyermek lázát.

Hasonlóképpen nem keresztelünk azért, hogy így vegyünk le a gyermekről bárminemű „rontást”, stb.

De éppen a keresztség szentségének lényegéből fakad, hogy nincs is szüksége annak, aki hisz Jézus Krisztusban semmilyen mágikus eszközre az élete fenntartásához. Ahogy fentebb már olvashattuk, a keresztség Jézus Krisztus ígérete alapján összekapcsol bennünket a menny és föld Urával. Vele von közösségbe, számára pecsétel el, hozzá tartozunk.

Ha pedig valóban Jézus Krisztushoz tartozunk, akinek lába alá vettetik minden, akkor bizalommal tehetjük le életünket, gyermekeink életét Isten kezébe. Hiszen ő, akinél hatalmasabb nincsen, aki teremtője minden láthatónak és láthatatlannak, aki vére árán megváltott, hogyne tudna és akarna bennünket megtartani, megvédelmezni, segíteni?

A keresztség éppen azt hirdeti, hogy nincs többé szükségünk semmiféle babonára, mágiára, hókuszpókuszra, a démonok segítségül hívására, hiszen Jézus Krisztushoz tartozunk. Sőt, ki kell mondani: Mindazok, akik a keresztséget valamilyen babonával, mágiával, horoszkóppal, varázslással összekötik, éppen Jézus Krisztust veszik semmibe, Jézus Krisztus áldozatát utálják meg, aki azért jött, hogy ezekből a hiábavaló dolgokból kimenekítsen és az élő Istenhez térítsen.

A keresztségnek semmi köze a babonákhoz, mágiához. Nem varázsszer és nem mágikus gyógyszer, hanem Jézus Krisztus szövetségének meghirdetője, általa Jézus Krisztus ajándékozza meg önmagával és kegyelmével mindazokat, akik csak benne hisznek, csak hozzá akarnak tartozni.

A keresztség nem önmagában hat

A keresztséget Jézus Krisztus rendelte, de nem önmagában ható eszközként. A feltámadott Úr Jézus Krisztus ezt mondta tanítványainak: „Menjetek el szerte az egész világba, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz, és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki pedig nem hisz, elkárhozik.” (Márk 16, 15-16)

A keresztséghez hozzátartozik a hit is. De úgy, hogy a hit nem hiszékenységet jelent, hanem a Jézus Krisztusra figyelő, benne bízó hitből fakadó élet döntéseit és cselekedeteit.

A keresztség alapja Jézus Krisztus áldozata. Azért keresztelhetünk, keresztelkedhetünk meg, azért hihetünk, mert Jézus Krisztusért Isten megbékült velünk. De Isten szeretetére válaszul éljük a Krisztusban való hitet és keresztelkedünk meg annak jeleként, hogy a Szentháromság Isten közösségéhez akarunk tartozni.

Ha a keresztséghez nem társul az életünkben a hitből való élet, az olyan, mintha kaptunk volna egy nagy összegről csekket, de az soha nem váltanánk be. Vagy súlyos betegen kapnánk egy hathatós gyógyszert, de azt nem váltanánk ki. Vagy vízben fuldokolva egy mentőövet dobának nekünk, amit nem ragadnánk meg. Önmagában az ígélet, a recept, a mentőöv is nagyon sokat jelent, de mégsem ér semmit, ha nem élünk vele.

Így van a keresztséggel is. Azért keresztelhetünk, mert Isten Jézus Krisztusban kegyelmébe fogadott. Isten megtett mindent a maga részéről. Megajándékozott. De semmit sem használ nekünk, ha megkeresztelkedünk ugyan, de mégsem élünk Isten kegyelméből, nem követjük Jézus Krisztust és nem hiszünk Igéjének, nem bízunk benne, hanem inkább idegen istenekhez, démonokhoz, bálványokhoz kötjük életünket.

A keresztség teljességgel Isten ajándéka azoknak, akik ezt tőle hittel elfogadják, de semmit sem ér azoknak, akik Jézus Krisztussal való közösség, a bűnbocsánat kegyelme nélkül akarják „magukra venni” a keresztséget.

2. A megelőző kegyelem

A keresztség Isten bűnbocsátó, örök szeretetét hirdeti Jézus Krisztus által

A keresztségben annak boldog ígérését kapja gyermekünk, hogy Isten örökkévaló szeretettel szereti. Ez az ígélet nem a tiszta, szent és ezért boldog mennyei világban hangzik el, bár ott is örömmel lenne. Hanem ez az ígélet: „Aki hisz és megkeresztelkedik az üdvözül”, itt a bűntől megrontott, szentségtelen és ezért sokszor boldogtalanságban vergődő világban hangzik felénk. Abban a világban, ahol éppen a bűneink miatt alig ismerjük fel, hogy milyen jó Isten közelében lenni. Abban a világban, ahol éppen a bűneink által megvakult szemeinkkel nem látjuk meg, mennyire távol vagyunk Alkotónktól, a Teremtő Istentől. Sok tükörbe belenézünk, de elmulasztjuk, hogy belenézzünk abba a tükörbe, amely megmutatja, kik vagyunk mi, kiknek lát minket az Isten.

De ha elolvassuk például a Galatához írt levél 5. részéből: „A test cselekedetei azonban nyilvánvalók, mégpedig ezek: házasságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás, bálványimádás, varázslás, ellenségeskedés, viszálykodás, féltékenység, harag, önzés, széthúzás, pártoskodás; irigység, gyilkosság, részegeskedés, tobzódás és ezekhez hasonlók. Ezekről előre megmondom nektek, amint már korábban is mondtam, akik ilyeneket cselekszenek, nem öröklik Isten országát.” (19-21. versek)

Vagy elolvassuk a Jelenések könyvéből: „... a gyáváknak és hitetleneknek, az utálatosoknak, gyilkosoknak és paráznáknak, a varázslóknak és bálványimádóknak, és minden hazugnak meglesz az osztályrésze a tűzzel és kénnel égő tóban: ez a második halál.” (21. rész 8. verse)

A Rómaiakhoz írt levél megdöbbentő társadalomképe is figyelmeztet: „Akik azt állították magukról, hogy bölcsök, azok bolonddá lettek, és a halhatatlan Isten dicsőségét felcserélték emberek és madarak, négy lábúak és csúszómászók képével. Ezért kiszolgáltatta őket az Isten szívük vágyai által a tisztátalanságnak, hogy meggyalázzák egymás testét. Akik az Isten igazságát hazugsággal cserélték fel, azok a teremtményt imádták és szolgálták a Teremtő helyett, aki áldott mindörökké. Ámen. Ezért Isten gyalázatos szenvedélyeknek szolgáltatta ki őket. Mint ahogy asszonyaik felcserélték a természetes érintkezést a természetellenessé, ugyanúgy a férfiak is elhagyták a női nemmel való természetes érintkezést, és egymás iránt gerjedtek fel kívánságukban; férfiak férfiakkal fajtalankodtak, de el is veszik tévelygésük méltó jutalmát önmagukban. És mivel nem méltatták Istent arra, hogy megtartsák ismeretükben, Isten kiszolgáltatta őket az erkölcsi ítéletre képtelen gondolkodásnak, hogy azt tegyék, ami nem illik. Ezért tele vannak mindenféle hamissággal, gonosszággal, kapzsisággal, viszálykodással, álnoksággal, rosszindulattal; besúgók, rágalmazók, istengyűlölők, gőgösek, dicsekvők, találékonyak a rosszban, szüleiknek engedetlenek, kíméletlenek, szószegők, szeretetlenek és irgalmatlanok. Ők ugyan megismerték Istennek azt az elhatározását, hogy akik ilyeneket cselekszenek, méltók a halálra, mégis nem csak maguk cselekszik ezeket, hanem azokkal is egyetértenek, akik ilyeneket művelnek. (Róma 1, 22-32)

Mindezek együtt elmondják Isten sok más figyelmeztetésével együtt, hogy a Szent Isten haragszik a bűnre és haragszik ránk a bűn miatt.

A tiszta, szent Isten haragja pedig egyetlen büntetést adhat a tisztátalanságra és a szentségtelenségre: Ez a halál, az örök kárhozat.

ÉPPEN ETTŐL MENT MEG MÉGIS ISTEN SZERETETE!

És ahogyan Mózes felemelte a kígyót a pusztában, úgy kell az Emberfiának is felemeltetnie, hogy aki hisz, annak örök élete legyen őbenne. Mert úgy szerette Isten a világot, hogy megszületett Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Mert az Isten nem azért küldte el a Fiút a világba, hogy elítélje a világot, hanem, hogy üdvözüljön a világ általa. Aki hisz őbenne, az nem jut ítéletre, aki pedig nem hisz, már ítélet alatt van, mert nem hitt az Isten megszületett Fiának nevében. (János 3, 14-18)

Isten a Fiára töltötte ki a mi bűneink miatti haragját, hogy nekünk megbocsáthasson, megkegyelmezhesen. Jézus Krisztus meghalt helyettünk és nekünk ajándékozta szent ártatlanságát. „Mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.” (Lukács 19, 10)

Ha lett volna más mód, hogy Isten kiváltson a kárhozatból, az örök halálból, akkor azt választotta volna, s nem Fiára tölti ki a haragját. De nem volt más mód.

Persze ilyenkor feltör belőlünk a tiltakozás: Nem vagyok én rossz ember, nem vagyok gonosztevő, nem vagyok bűnöző és ezért nem vagyok bűnös sem.

De határozza el, hogy három napig ugyanúgy éli az életét, végzi munkáját, mint ahogy eddig — egy különbséggel: egyszer sem szól indulatosan, egyszer sem mond ki száján valótlan szót, egyetlen alkalmat sem mulaszt el, amikor jót tehetne, egyszer sem gondol olyanra, amivel – ha megvalósulna – másokat megbántana, másoktól valamit eltulajdonítana, mások ellen vétkezne. Igen, határozza el, hogy három napig – miközben éli a megszokott hétköznapi életét – senki ellen nem vét sem szóval, sem cselekedettel, sem gondolattal, sem mulasztással. Vajon sikerül-e? S ha három napig sikerülne, sikerülne-e egy hétig?

Hamar kiderül, hogy önmagunktól a bűn rabszolgái vagyunk, s képtelenek vagyunk „megjavulni”, és mindent jól, helyesen, Istennek tetsző módon tenni.

Bemenne-e abba a mütöbe nyakig piszkosan, ahol valamelyik hozzátartozóját műtik? Ugye, nem? Bemenne-e abba a mütöbe, ahol valamelyik hozzátartozóját műtik úgy, hogy „csak” a kisujja piszkos? Ha józanul gondolkodik, akkor nem.

Mennyivel inkább nem mehet a szent és tiszta, mindenható Isten közelébe, országába az, akinek az élete bárhogy is beszennyeződött! Egyetlen vétek elég egész életünkben ahhoz, hogy kiteszítsanak bennünket az Isten országának kapuján! Ez a kárhozat.

DE JÉZUS KRISZTUS VÉRE MEGTISZTÍT MINKET MINDEN SZENNYTŐL! Helyettünk hozott áldozatáért Isten mindent megbocsátott nekünk. Ezt az örömhírt hirdeti nekünk a keresztség! A szent és ártatlan Jézus Krisztus haláláért Isten befogadott szeretetébe. Ez a kegyelem. Isten kegyelme pedig megelőzte a mi életünket, megelőzte Istenhez térésünket, megelőzte a hitünket. Azért hihetünk Jézus Krisztusban, mert ő előbb szeretett minket. A keresztség felvétele, a döntés Jézus Krisztus mellett, így válik örömmünneppé.

A bűn elszakított minket Istentől, de Isten a Fiát adta ezért a világot, hogy visszatálhassunk, hazatérhessünk (régiesen: megtérhessünk) Istenhez. A keresztség ezt a kegyelmet teszi személyre szabottan nyilvánvalóvá.

Van-e szüksége bűnbocsánatra egy kisgyermeknek?

Szokták mondani: ártatlan, mint a ma született bárány. S valóban: van-e szüksége egy újszülöttnak, egy csecsemőnek bűnbocsánatra? Hát mit véthetett volna bárkinek is egy ártatlan kisgyermek? A válaszhoz először is azt kell tisztáznunk, hogyan tanulja meg a vétket, a bűnt, az Isten elleni lázadást, a másik ember elleni szeretetlenséget egy kisgyermek?

Egyik lelkészársam mondta el, hogy két kisgyermek együtt játszott a szobában. Egyik kicsi, másik pici, a nagyobbik sem volt még két és fél éves. Hirtelen nagy csörömpölés. Beszalad, s azt látja, hogy az asztalról a váza a terítővel együtt leesett. A kicsik megszeppenve hallgatnak a romok fölött, majd a nagyobb rámutat a kisebbre: „Ő volt!” S az édesapa egy pillanat alatt

felmérte, hogy a kicsi el sem érte volna a terítőt. Átsuhant a fájdalom a szívéen: „Ki tanította ezt a gyermeket hazudni? Ki tanította meg arra, hogy áthárítsa a másokra a felelősséget?”

Sok évvel ezelőtt olvastam egy cikket egy, az 1990-es évek elején végzett kísérletről. Csecsemőket vizsgáltak műszerrel: melyik agyterület stimulálódik, mutat ki tevékenységet, amikor a kisgyermek sír? A részletekre már nem emlékszem, de az egyik összegzésre igen. Amikor már elvörösödve, torkaszakadtából sírt a gyermek, a cikk szerint a dühért, a haragért felelős agyterület volt igen aktív, és olyan erős volt a gyermek indulata, hogy felnőttként, ilyen indulattal biztos, hogy gyilkolna...

Milyen jó, hogy a gyermekek olyan kevésre emlékeznek a három éves koruk előtti eseményekből! Milyen indulat gyűlhetne fel bennük?

De honnan ered már a kisgyermekben is meglévő bűn?

Eredendő bűn

Ahogy nőnek a gyermekek, úgy formálódnak ki a tulajdonságai. Külsőleg is, de belsőleg is hasonlóságot látunk szülők, nagyszülők, vagy nagynénik, nagybácsik irányába. Nemcsak az arcvonásokban, hanem pl. a testtartásban. A kéz mozdulatában. A járásban. De a jó és rossz tulajdonságokban is. Különösen szembetűnő ez azokban a családokban, ahol egyébként ritkán tudnak találkozni a nagy távolságok miatt. Ahol nem lehet azt mondani, hogy utánozza azt, aki hozzá közel áll.

Mégis: kitől tanulta ezt a gyermek? Pl. „Olyan indulatos, mint a nagyapja volt (aki talán már a gyermek születése előtt meghalt).” „Olyan izgága, mint a nagybátyja.” „Pont úgy rángatja a szemöldökét, amikor hazudik, mint az unokatestvére.” „Ugyanolyan irigy, mint a nagyanja.” „Ugyanolyan csapodár lett, mint az apja, pedig nem is ismerte.” Sok hasonló észrevételt megjegyezhet az, aki nyitott szemmel, nyitott füllel jár.

A hétköznapi élet is utal rá nem egyszer, hogy nemcsak a jó, hanem a rossz szokások, bűnök is öröklődnek. Ezt részben már a genetikai kutatások is igazolják. Legalább is azt, hogy hajlamok, készségek és talán a késztetések is öröklődhetnek.

Nem lehet ezt kikerülni? Egyáltalán mióta megy ez így?

A Szentírás tanítása szerint a bűn az első emberpár Isten elleni lázadása révén tört be az ember életébe. Attól kezdve folyamatosan jelen van. Az ember bűnben fogant és bűnben születik. Ezen mi nem tudunk változtatni. „Nincsen igaz ember egy sem, nincsen, aki értse, nincsen, aki keresse Istent. Mind elhajlottak, valamennyien megromlottak, és nincsen, aki jót tegyen, nincs egyetlen egy sem.” (Róma 3, 10-12)

Ezt örököltük és csak ezt tudjuk továbbadni. Ahogy a koca nem ellik bárányokat, ahogy a farkas nem ellik özikéket, úgy a bűntől megromlott életű ember sem tud bűntelen életet továbbadni gyermekének. Ezért kell kimondanunk, hogy a bűn az emberi életben több mint gondolat, cselekedet, beszéd és mulasztás. A bűn: állapot. Ezért már egy kisgyermek is rászorul Isten bűnbocsátó szeretetére.

A bűnt, vétket nem kell a gyermeknek megtanulni. Már így születik, mert a bűn először is állapot, amelyből később bűnök lesznek. Ezért már az újszülöttnak is szüksége van Isten bűnbocsátó szeretetére.

A keresztségben a Krisztus bűnbocsánata nem csak a megtörtént bűnök bocsánatát hirdeti, hanem a megelőlegező kegyelmet

Isten kegyelme nem csak egy időszakra, hanem a teljes életre szól. Egybefoglalja a Jézus Krisztusért elnyert kegyelem a múltunkat, a jelenünket és a jövőnket.

Ezért olyan nagy öröm, amikor a Krisztusban hívő szülő megkereszteltetheti a gyermekét. Már most élhet azzal a bizonyossággal, hogy Jézus Krisztus elpecsételte gyermekét, eljegyezte gyermekét az üdvösségre, az örökéletre, Isten örök szeretetére! Ezt a bizonyosságot hordozni, s úgy nézni kicsiny gyermekünkre, hogy őt már most bűnbocsátó

szeretetébe fogadta az Úr Jézus, nagy vigasztalás. Hiszen milyen sokára lesz az, amikor eljut ő arra, hogy felismerje: szüksége van Jézus Krisztus bűnbocsánatára! Milyen sokára lesz az, amikor ő maga is el tudja mondani: hiszek a Megváltó Krisztusomban! Milyen sokára lesz, mennyi mindenen kell keresztül mennie ahhoz, hogy el tudja mondani: döntöttem, és életemet Jézus Krisztus iránti hűségben akarom élni! Van, amikor ezeket a hitvalló pillanatokat a szülő már meg sem éri.

S mégis élhetünk megvigasztalva, mert gyermekünket Jézus Krisztus kezébe tettük le, mert az ő hűségébe ajánlottuk, az ő megelőlegező szeretetére bízunk. Ahogy egyik karácsonyi énekünkben van: „Nem éltem még e föld színén, te értem megszülettél; Még rólad mit sem tudtam én.; tulajdonoddá tettél; Még meg sem formált szent kezed, Már elvlasztál engemet, hogy társam légy a földön.” (329. dicséret 2. verse)

A keresztségben mindent megelőz, a mi döntésünket, hitünket, bűnbánatunkat, minden emberi cselekedetet – a keresztség kiszolgáltatását is – Jézus Krisztus döntése: meghalt értünk, a bűnösökért, hogy nekünk adhassa ártatlanságát.

„Isten azonban abban mutatta meg rajtunk a szeretetét, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor bűnösök voltunk.” (Róm 5, 8)

Ezért vihetjük gyermekünket Jézus Krisztushoz, hogy fogadja be a keresztség által az ő megváltott népébe, mert ilyen ígéreteket olvashatunk a Szentírásban:

„Higgy az Úr Jézusban, és üdvözülsz mind te, mind a te házad népe!” (ApCsel 16, 31)

„Térjete meg, és keresztelkedjete meg valamennyien Jézus Krisztus nevében, bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát. Mert tiétek ez az ígélet és gyermekeiteké, sőt mindazoké is, akik távol vannak, akiket csak elhív magának az Úr, a mi Istenünk.” (ApCsel 2, 38-39)

Azzal a reménységgel élünk, hogy Isten Szentlelke gyermekünket is elvezeti a Jézus Krisztus megismerésére. Így bízunk a Szentháromság Isten megváltó, üdvözítő munkájában.

— S akiket nem tudtak megkeresztelni? Az istenfélő szülők rájuk is Krisztus kegyelmének reménységében gondolhatnak, hiszen a keresztelés nem olyan határvonal, amely előtt Krisztus nélkül éltek volna gyermekeink, hiszen ott voltak Isten szeretetteljes tervében már fogantatásuk előtt is.

A gyermekkeresztség az istenfélő keresztyén szülőket csak még jobban megerősíti Isten ígéreteiben. De Jézus Krisztus szeretete, bűnbocsátó irgalma nemcsak a keresztség időpontjától ajándékoztatik nekünk és nemcsak a megkereszteltekre hat.

Nekünk azonban, akik megismertük Jézus Krisztust, elengedhetetlenül szükségünk van arra, hogy megkeresztelkedjünk és megkereszteljük gyermekünket, mert a keresztség sákramentuma megerősít és bizonyossá tesz Jézus Krisztus megváltó kegyelmében, örök életet ajándékozó szeretetében. Ha nem lenne szükségünk a keresztség sákramentumára, Jézus Krisztus nem rendelte volna ezt a sákramentumot és nem bízta volna rá tanítványaira: „Menjete el tehát, tegyete tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Máté 28, 19-20)

Azzal a boldog örömmel kereszteljük meg a gyermekeket, hogy ők is Krisztus népéhez tartoznak Jézus Krisztus áldozatáért. Nekik is szükségük van a kegyelem meghirdetésére, még ha ők maguk ennek értelmét talán fel sem fogják. Bízunk Isten Szentlelkében, aki velük is meg tudja ismertetni az Úr Jézus Krisztust.

Nem a magamé, hanem az én hűséges Megváltóm tulajdona vagyok

Eddig sok szó esett Isten kegyelméről. De már az előző alkalommal is elhangzott, hogy a Jézus Krisztussal való közösség kétoldalú közösség. Nemcsak elfogadók vagyunk

ebben a közösségben, hanem adók is. Hálából Isten hűséges szeretetért, magunkat neki adjuk, őt szolgáljuk, az ő kedvében járunk, s arra törekszünk, hogy Jézus Krisztus neve mások számára is megbecsült, megszentelt név legyen. Akit mások is – látva az életünket, Krisztusba vetett hitünket – szívesen követnek.

Egyházunk egyik hitvallása, a Heidelbergi Káté ezzel a kérdés-felelettel kezdődik:

Mi életedben és halálodban egyetlen vigasztalásod? — Az, hogy testestől-lelkestől – akár élek, akár halok – nem az önmagamé, hanem az én hűséges Urának és Megváltómnak, Jézus Krisztusnak a tulajdona vagyok. Ő drága vérével minden bűnömért maradéktalanul megfizetett, és az ördög hatalmából megszabadított. Úgy megőriz, hogy mennyei Atyám akarata nélkül egy hajszál se hullhat le fejemről, sőt mindennek üdvösségemre kell szolgálnia. Ezért Szentlelkével bizonyosságot ad örök életemről, és szív szerint hajlandóvá és késszé tesz arra, hogy szüntelenül neki éljek.

A keresztséggel kimondjuk: Jézus Krisztushoz tartozunk. Benne bízunk, őt vállaljuk, őt követjük egész életünkben.

A keresztség nemcsak Isten hűséges szeretetének elfogadását, hanem részünkről is elköteleződést jelent. Isten Jézus Krisztusban elkötelezte magát mellettünk. Nekünk is el kell köteleznünk magunkat Jézus Krisztus mellett. Ezt az elköteleződést a gyermekkeresztség alkalmával a szülők teszik meg a gyermek mellett. Arra tesznek ígéretet, azt fogadják meg, hogy úgy nevelik és neveltetik gyermeküket, hogy amikor felnő, ő maga önként tegyen vallást a gyülekezet színe előtt a Jézus Krisztusba vetett hitéről.

Ezt ígérik és fogadják meg, nemcsak a gyülekezet, nemcsak emberek előtt, hanem a szent és örök Isten előtt.

A keresztség nem egy egyszeri alkalomra szól. Nem egy ünnepélyes cselekedet csupán, hanem egész életre szóló program. Ahogy Jézus Krisztus megígérte: „Íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig”, úgy teszünk mi is vallást arról, hogy Krisztushoz akarunk tartozni, őt akarjuk követni mindörökké.

Jóllehet, mi a fogadalmunkat a bűn miatt nem tudjuk maradéktalanul megtartani, ellentétben Jézus Krisztussal, aki hű és igaz, de ettől még egész életünkben arra kell törekednünk, hogy Jézus Krisztushoz hűséges életet éljünk. Hálából azért, amit értünk tett.

Lesznek a Krisztus követésben hullámhegyek és hullámvölgyek. Lesz olyan, amikor a Gonosz el akarja hitetni velünk, hogy már annyit vétettünk, annyira eltértünk Krisztus útjáról, hogy így Jézus Krisztusnak sem kellünk. De Jézus Krisztus hűséges, s aki visszatér hozzá, azt megvigasztalja, annak megbocsát. Ne éljünk vissza ezzel, de éljünk bátran Jézus Krisztus ígéretével! Vigasztalhat a mélypontokon a próféta szava is: „Ne örülj bajomnak, ellenségem, mert ha elestem is, fölkelek, ha sötétségben lakom is, az Úr az én világosságom.” (Mik 7, 8)

Ahhoz, hogy meg tudjunk maradni Jézus Krisztus szövetségében, beszélő viszonyban kell vele lennünk: Rendszeresen olvasva a Szentírást és imádkozva Jézus Krisztushoz. Imádságaink része a hálaadás. De része az is, hogy életünk járásához Isten Igéjének tanácsát, a Szentlélek segítségét kérjük, s ha kell, bűneinkről is vallást teszünk, kérve Isten bocsánatát.

Mindemellett, mivel Jézus Krisztus népet hívott el, nem magányos harcosokat, ezért rendszeresen részt veszünk az Egyház, a gyülekezet életében. Istentiszteletekre, gyülekezeti alkalmakra járva és munkálkodva. Hiszen az Egyház közösségében nekünk is megvan a feladatunk. Ezen felül pedig nekünk is tanúskodnunk kell mindarról, amit Jézus értünk tett.

A keresztesítés tehát kezdet, ami folytatás igényel. De legalább is határvonal. Határvonal, amelytől a megkeresztelt – vagy nevében a szülei – kijelenti hogy mostantól élete meghatározója a Szentháromság Isten. Bízik Jézus Krisztus bűnbocsátó kegyelmében, várja a feltámadást és az örök életet. Életét a Jézus Krisztus iránti hűségben kívánja élni, s ehhez a Szentlélek segítségét kéri a gyülekezet közösségében.

3. A sákramentumokról

Mi a sákramentum?

Már használtam ezt a szót: sákramentum. Természetes módon használtam, mint amely magától értetődő szó és kifejezés. Abban a szövegösszefüggésben, amelyben elhangzott, körülbelül tudni lehetett, hogy mire vonatkozik. Mégis szükségesnek látom, hogy hosszabban is szó essék róla, s bővebb magyarázatot kapjanak róla. Vannak kifejezések, amelyeket nem tudunk, s nem is akarhatunk az egyházi nyelvben lecserélni, mert szükségünk van rá, hogy azáltal még jobban értsük Mennyei Atyánknak megváltó szeretetét, az Úr Jézus Krisztus hűséges akaratát, a Szentlélek munkáját életünkben.

A sákramentum: igen szent dolog. Szertartás, amelyen keresztül a Szent Isten jelenlétét sokkal közvetlenebbül megélhetjük. Szertartás, amelyen keresztül Isten még jobban meg kívánja értetni velünk szentségét, szeretetét, hozzánk való jóságát.

A sákramentumokat Jézus Krisztus rendelte

Sákramentumoknak azokat a szent dolgokat nevezzük, amelyeket az Egyház Ura, az Úr Jézus Krisztus rendelt. Jézus Krisztus bízta meg és hatalmazta fel a mindenkori egyházat a sákramentumokkal való élésre.

A keresztség sákramentumának szerzését az úgynevezett missziói parancsban, a Máté írása szerinti szent evangélium 28. részében, a 18. verstől kezdve olvashatjuk:

*„Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön.
Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”*

Ez a szereztetési ige minden keresztelésnél elhangzik. S ki kell mondani: amelyik keresztelésnél nem hangzik el, legyen az egyébként bármilyen ünnepélyes, kedves szertartás, az nem lesz a keresztség sákramentuma. A sákramentumok kiszolgáltatásánál mindig el kell hangoznia a Jézus Krisztus rendelkezésének, a szereztetési ígéretnek. Hiszen csak és kizárólag az Ő felhatalmazásával, a Szentháromság Isten nevében végezhetjük, és csak is így van, csak is így lehet számunkra ereje, mert a sákramentum éppen az által erősít meg, tesz bizonyossá, hogy Isten áll mögötte!

A sákramentumokhoz mindig hozzátartozik az üdvösség ígérete

Jézus Krisztus úgy tette a sákramentumokat hitünk épületének megszilárdító tartóoszlopaiává, hogy határozottan megerősíti általuk a bűnbocsánat, az örök élet, az Isten örök kegyelmes szeretetébe való befogadás ígéretét, azaz az üdvösség ígéretét.

Mind a négy evangélium végén olvashatjuk más-más megfogalmazásban, hogy a feltámadott Úr Jézus Krisztus elküldte tanítványait az evangélium, a Jézus Krisztusban nekünk adott bűnbocsánat és általa nyert örök élet meghirdetésére.

A Márk írása szerinti szent evangélium a 16. rész 15-16. versében a missziói parancsnak azt a részét domborítja ki, amely így hangzik:

„Menjetek el szerte az egész világba, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz, és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki pedig nem hisz, elkárhozik.”

Aki hisz és megkeresztelkedik, az üdvözülni fog. Ez Jézus Krisztus szilárd ígérete. A hittel elfogadott sákramentum Isten üdvösségének bizonyosságával ajándékoz meg.

A sákramentumhoz külső, látható jegy is tartozik

A sákramentumhoz külső jegy is tartozik. A keresztséghez a tiszta víz. Az úrvacsorához a kenyér és a bor. Ez a külső jegy számunkra olyan, mint egy pecsét. Megerősíti az elhangzottakat. S közben maga a külső jegy, az azzal való élés is kiábrázolja Isten ígérését. Nem önmagában a külső jegy a döntő, hanem az, amit hirdet. De mégis megszilárdítja Krisztus ígérését.

A víz, ha alámerülünk, számunkra halálos elem. A keresztség szertartása kifejezi, hogy alámerültünk a víznek: meghaltunk a régi életünknek. És amikor kikerülünk a víz alól, új életre keltünk, feltámadtunk egy új életre. Azaz: új életet kezdünk. Mindezt Jézus Krisztus által. „A keresztség által ugyanis eltemettünk vele a halálba, hogy amiképpen Krisztus feltámadt a halálból az Atya dicsősége által, úgy mi is új életben járjunk.” (Róma 6, 4).

„Ezért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és íme: új jött létre. Mindez pedig Istentől van, aki megbékéltetett minket önmagával Krisztus által, és nekünk adta a békéltetés szolgálatát.” (2Kor 5, 17)

A víz lehet tisztítószer is. Ezt is kiábrázolja a keresztség: Ahogy a víz lemossa a test szennyét, úgy mossa le Jézus Krisztus vére életünk szennyét, a bűnt. „... a keresztség (...) nem a test szennyének lemosása, hanem könyörgés Istenhez jó lelkiismeretért a feltámadt Jézus Krisztus által.” (1Pt 3, 21).

A pecsét értékét két dolog adja meg: Egyrészt az, aki jogosan használja a pecsétet. Más súlya van egy vállalatnál a vállalatigazgató pecsétjének és más súlya a pl. a vállalat 10-es számú pecsétjének, amit a tizedrangú ügyintéző használ. Másrészt az is fontos, hogy mire ütik azt a pecsétet. Egy szerződésre? Egy körlevélre? Egy laza vállalati bulira szóló meghívóra? Esetleg egy üres fecnire, azért, hogy kipróbálják?

A keresztség életünkön Jézus Krisztusnak, a menny és föld Urának pecsétje, aki az általa nekünk szerzett örök üdvösséget teszi számunkra bizonyossá vele.

A pecsét csak egy része pl. egy szerződésnek. De van, amikor ez a pecsét mégis igen fontossá válik. Van, amikor a pecsét önmagában segít bizonyosságot nyerni.

Így van, amikor maga a sákramentum, az abban való részesedés tudata erősíti meg ingadozó hitünket. Ezért a sákramentumra feltétlenül szükségünk van.

Azt hívjuk sákramentumnak, amelyet Üdvözítünk, az Úr Jézus Krisztus szerzett, hozzá az üdvösség ígérete fűződik, és tartozik hozzá külső, látható jegy is.

A sákramentum Isten látható Igéje

Olyan Istenünk van, akit nem csak messziről láthatunk, sejtethünk, hanem aki közel jön hozzánk.

Egy polgármester mondta el, hogy amikor a településüket a közeli folyó áradása elöntötte, ő egész nap gumiruhában, a szennyes áradaton, csónakban ülve fáradzott, irányította a mentést. Estefelé, amikor éppen egy kicsit megszusszant, érkezett egy üzenet, hogy a környék országgyűlési képviselője magához rendeli: adjon számot a védekezés munkáiról. Az országgyűlési képviselő biztonságos távolból, a magasan vezető országúton várta, közel sem menve a veszélyhez. Annál nagyobb volt a polgármester meglepődése, amikor másnap, szintén az árvízi védekezést, mentést irányítva, újabb értesítést kapott: jön az elöntött falujába az ország akkori miniszterelnöke. De még fel sem ocsúdíhatott a meglepetéstől, amikor már ott volt a miniszterelnök csónakban, hozzá hasonlóan, gumiruhában, nem távolról szemlélődve, hanem ténylegesen segítve is. Később elmondta ez a polgármester, hogy akár az árvíz idején kiadott intézkedések, akár a későbbi helyreállítási munkák, akár az új védőgát építésének elrendelése arról árulkodott, hogy olyan ember van az intézkedések mögött, aki közelről ismerte meg a helyzetet.

A Mindenható, Szent Isten közel jön hozzánk. Szóba áll velünk, beszélget velünk. Elmondja tervét életünkkel kapcsolatban, nyilvánvalóvá teszi akaratát, megnyugtat, vagy ha

kell, felbátorít, erőt ad, de egyértelművé teszi azt is, ami nem tetszik neki. Isten megszólít. Szavát pedig ígének nevezzük. Ígének, amely nem csak szó, hanem cselekedet is, ami történik is. Isten Igéjét elsősorban a Szentíráson, a Biblián keresztül ismerjük meg.

Ezért van szüksége minden keresztyénnek, Krisztust-követőnek arra, hogy a Bibliát naponta, rendszeresen és folyamatosan (egyik részt sem hagyva ki) olvassa. Mert a Szentírás Isten írott igéje, melyen keresztül Isten szól hozzánk.

Természetesen nem érthetünk a Bibliából egyből mindent. Mégis, ha figyelemmel, Isten Szentlelke segítségét kérve olvassuk, akkor azt tapasztaljuk, hogy a Biblián keresztül Isten szól hozzánk. Nemcsak úgy, általánosságban, hanem nagyon is személyesen. Azt tapasztaljuk, hogy Isten ismeri a helyzetünket. Ismeri a gondolatainkat. És Szentlelke által nagyon személyessé tudja tenni a Szentírást.

Ugyanígy, ahogy rendszeresen részt veszünk az Egyház, a helyi gyülekezet életében, közösségében, s ott vagyunk az istentiszteleteken, ismét csak azt tapasztaljuk, hogy tud szólni hozzánk Isten a prédikáción keresztül. A prédikáció, vagy igehirdetés az élő Isten hirdetett Igéje. És a Szentlélek a prédikációt, azaz az igehirdetést is Isten szavává, igéjévé teszi számunkra. Akár úgy, hogy leleplezi azt, amit mi annyira szeretnénk eltitkolni. De éppen leleplezésével szabadít meg azoktól a görcsöktől, amiket a folytonos titkolozási kényszer okoz. S készlet bűnvallásra, de úgy, hogy közben hirdeti a bűnbocsánatot. Máskor egyszerűen „csak” gyönyörködünk Isten szeretetében, és fürdünk szeretete melegének fényében. Ismét máskor – talán éppen válaszút előtt – kérdéseinkre kapunk választ. Vagy akkor, amikor úgy érezzük, hogy minden sötétbe borult az életünkben, Isten Igéje lesz az a piciny fény, ami éppen akkor elég ahhoz, hogy kiutat, bátorságot, reményt nyerjünk a további élethez. De az is előfordulhat, hogy Isten szava teszi világossá számunkra a már megjárt, mögöttünk hagyott életszakaszt is: mindez benne volt Isten jóságos kegyelmes tervében.

Nagy szükségünk van hát Isten írott és hirdetett igéjére, megszólító szavára.

A sákramentum által is Isten szól hozzánk. Mindig úgy, hogy előbb elhangzik az úgynevezett szereztetési ige, ahogy Jézus Krisztus rendelte a sákramentumot. Csakhogy addig, amíg a Bibliát olvashatjuk úgy, hogy közben egészen máshol jár az eszünk, vagy hallgathatjuk úgy a prédikációt: jó-jó, de ez mégsem nekem, hanem a többieknek szól, vagy a többieknek ígéret, addig a sákramentumban az ige személyesen nekünk szól, személyesen velünk történik. A sákramentum ezért Istennek az a különleges Igéje, szava, amely éppen ennél a személyességénél, a benne való részvételnél fogva különösen is megvigasztal, megerősít: Mindaz, amit az Egyház Ura, Jézus Krisztus a sákramentum által szól és meghirdet, rám (is) vonatkozik. Nekem (is) szól! A sákramentum Isten látható igéje. Éppen ezért a sákramentumok a Jézus Krisztusba vetett hitünket különösen is megerősítik, mert látható, tapasztalható módon részesítenek Isten ígéreteiben.

Ráadásul a sákramentumok, a keresztség és az úrvacsora Jézus Krisztus örömhírének, az evangéliumnak a központi részét hirdeti, teszi személyesen a miénkké: Jézus Krisztus áldozatáért, szeretetért, Isten bevon a szeretetközösségébe a bűnbocsánat által, nekünk adva már most az örök élet bizonyosságát, a kárhozattól való megváltás bizonyosságát.

Isten szól hozzánk az írott, hirdetett és látható igében. A sákramentum különösen is személyessé teszi Isten kegyelmes ígéretét számunkra, így a hitünket különösen is megerősíti. A sákramentum, Jézus Krisztus kijelentése és a hit szorosán összetartoznak.

Isten igéje örök, szeretetteljes, igaz és hűségese

Manapság a szó, az adott szó is leértékelődött. Olyan gyakran tapasztaljuk, hogy a szónak nincs értéke, az ígéreteket semmibe veszik éppen azok, akik adták. Gyakran kényszerülünk arra, hogy már azt keressük: mi lehet egy szó, egy gondolat, egy kijelentés mögött. Már nem is a szavak értelmét fogadjuk el, hanem azt keressük, hogy vajon, aki mondta, miért mondta, mi a szándéka vele, mi lehet a valódi indítéka beszédének.

Munkahelyeken megtörténik, hogy a főnök egy utasítást kiad, majd másnap éppen az ellenkezőjét. S amikor a dolgozók reklamálnak, akkor visszakérdez: írásba adtam, vagy csak szóban hangzott el? Ja, ha csak szóban, akkor az nem érvényes, nincs rá tanú.

De a legrosszabb, hogy mindebben mi is részesek vagyunk: Mást mondunk, mint amit gondolunk. Gondolatainknak egy részét soha nem közöljük. Amit az egyik nap kimondunk, a másik nap már nem tartjuk érvényesnek. Hogyan is állunk az igazmondással? A kimondott szavainkhoz való hűséggel? A kiszámítható beszédünkkel? A nyíltsággal és az őszinteséggel?

Isten igéjét másként kell értenünk, hallgatnunk, elfogadnunk, mint ahogy egymás között beszélünk. (Pontosabban úgy kellene egymás között beszélünk, értenünk egymás szavát, elfogadnunk és odafigyelni rá, ahogy természetes módon tehetjük Isten Igéjével.)

Isten írott, hirdetett, látható igéjét az teszi mássá, mint az emberi beszédet, hogy a Szentháromság Isten szavát a világosság Atyja mondja, akiben nincs változás, sem fénynek és árnyéknak váltakozása. Isten szava nem ingatag, ide-oda hajló szó, hanem szilárd, bizonyos, amire lehet építeni. Isten nem szélhámos. Sőt: Igéje megbízható, igaz. Egyedül Isten igéje tökéletesen megbízható és igaz.

Az az Isten szól hozzánk igéjében, akinek hatalma van az egész teremtett világ fölött. Ezért ígéretei nem légből kapott ígéretek, ereje és hatalma van mindazt megcselekedni, amit megígért. Isten nem korrump. Nem szorul rá arra, hogy bárki és bármi befolyásolja. De nem is tudja senki sem befolyásolni, hiszen senki sem tudja a Szent Istent „megszorítani”, „sakkban tartani”. Ezért nyugodtan hallgathatjuk, fogadhatjuk Isten szavát, mert az ő szava erős, biztos, tökéletes és értékes. Nem szorul külön bizonyításra, önmagában megáll.

Az az Isten szól hozzánk igéjével, aki hűségesen szeret, s ezt a szeretetet a teremtett világ iránt nemcsak abban mutatja meg, hogy hűséges gondviselőnk, hanem legfőképpen abban, hogy Fiát adta értünk. Isten minden szavát szeretettel mondja felénk. Még akkor is, amikor haragját kell kimutatnia. Isten nem gonosz. Isten nem vádolható rosszindulattal, ármánykodással, megtévesztéssel és félrevezetéssel. Minden szava mögött a tökéletes szeretet van. „(...) mert Isten szeretet. Abban nyilvánul meg Isten hozzánk való szeretete, hogy egyszülött Fiát küldte el Isten a világba, hogy éljünk ő általa. Ez a szeretet, és nem az, ahogy mi szeretjük Istent, hanem az, hogy ő szeretett minket, és elküldte a Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért.” (1Jn 4, 8-10) Ha pedig tudjuk, hogy Isten minden szava mögött Isten szeretete van, akkor bizalommal és reménységgel fogadhatjuk minden szavát.

Isten szava örök. Szokták azt mondani, hogy régi, maradi. Valójában Isten Igéje ma is élő és ható. Azért modern, mert mindig mai, friss. Isten minden kor emberéhez szól általa. S aki olvassa, hallgatja Isten igéjét – és hallgat rá, elfogadja és engedelmeskedik neki – az azt tapasztalja, hogy Isten igéje, miközben az egész világnak szól, mégis személyes, naprakész, üdítően friss a Szentlélek Isten munkája által.

Ez igaz a sákramentumra is. A sákramentum által Isten élő és ható igéje cselekszik az életünkben, erősíti meg hitünket, győz meg Isten szeretetéről és tesz bizonyossá Isten hűséges és igaz ígéreteiről. Természetesen csak akkor, ha mint Isten igéjét becsüljük meg, mint Isten igéjét tiszteljük és úgy élünk vele, mint Isten igéjével. Jóllehet, a Bibliát is lehet olvasni csupán úgy, mint egy regényt, s az igehirdetést is lehet úgy hallgatni, mint emberi fecsegést. Amikor azonban úgy olvassuk, úgy hallgatjuk, úgy élünk vele, mint Isten igéjével, akkor azt tapasztaljuk, hogy Isten igéje élő és ható. Ezért lehet, és ezért kell kérni Megváltónktól, hogy adjon nekünk hitet, és így, hittel tudjuk elfogadni a sákramentumban is Isten igéjét, ahogy hittel tudjuk elfogadni a Bibliában Isten szavát, kijelentését is.

Isten szól hozzánk és szavában élet és üdvösség van. Isten szava megbízható, hűséges és igaz. Szeretettel teljes, jóságos, egyszerre mindenkinek szóló és mégis nagyon személyes. S mivel Isten örök, kijelentése, szava is örök. Ezért tud mai, modern és időszerű lenni. Ez igaz a sákramentumra, Isten látható igéjére éppúgy, mint az írott és hirdetett ígére.

A sákramentum és az ősi hűségeskük

Szokták a sákramentumot hűségeskünek is mondani. Mivel ez nemegyszer elhangzik, ezért erről is kívánok szólni. Az ókori római hadvezéreknek az újoncok hűségesküt tettek. A hűségesküre a rómaiak használták a sákramentum kifejezést: sákramentumot (szentséget) ad, vagy sákramentumot (szentséget) szentel oda. A hűségesküt tehát úgy fejezték ki, és úgy is gondolkodtak róla, mint aki valami szentséges dolgot cselekszik. Ennek a kifejezésnek a háttérében az is állhatott, hogy magát a hűségesküt a légió vagy a másféle csapat hadijel(vény)e előtt tették le. A légiók pedig a hadijelvényüket (egy idő után ezüst vagy arany sást) kis szentélyben tartották a táborban, és a légió istenségének is nevezték a sokistenhívő pogány hitviláguk szerint.

Aki a hűségesküt letette a vezérnek, az az istenek és az emberek előtt is felelős volt, hogy azt megtartsa, de ugyanakkor számíthatott a pogány hitvilág szerint az istenek és az emberek hozzá való hűségére is. A római katonák ezért (sem) hordtak a hátukon páncélt, vértet. A hátukat védő vértjük a társaik voltak: sokkal erősebb védelem, mint csupán egy bőrből, lemezből készített vért. (Alexander Dumas regényéből jól ismert a három testőr jelszava: Egy mindenkiért, mindenki egyért!)

Később a keresztyén egyházban – nem ugyanezzel a tartalommal – de meghonosodott a sákramentum kifejezés, amely az előbbieken leírtak alapján némileg magában hordta a hűségeskü gondolatát is. Hűségesküt teszünk az Egyház Urának, Jézus Krisztusnak.

Számunkra ebből legyen lényeges az, hogy a sákramentum kidomborítja az elköteleződés gondolatát. Egyszerre hirdeti nekünk a Szent Isten elköteleződését irántunk: hiszen Fiát áldozta értünk, csakhogy kiszabadítson e jelenvaló gonosz világból. S ugyanakkor hirdeti: mi is tartozunk egész életünkkel, hogy Jézus Krisztushoz hűségesek legyünk, neki éljünk. Engedelmességgel és hűséggel tartozunk neki mindörökké.

A keresztség egész életünkre elkötelező szent cselekmény. Amikor elfogadjuk magunk vagy gyermekünk számára, azt is kimondjuk, hogy ezentúl Krisztusnak akarunk élni. Krisztussal akarunk élni. Elfogadva az ő hűségét, hálából magunkat is az ő hűségére szenteljük.

A sákramentum: titok

A sákramentum egyszerre kézzelfogható és mégis megfoghatatlan. Megfoghatatlan azért, mert Isten cselekvésére mutat rá. A sákramentumnak, a szentségnek ez is a jelentése: a felséggel, a szent Istennel kapcsolatos. Nem titkos dolgról van azonban szó, hiszen Jézus Krisztus nyíltan szólt, a sákramentumhoz való ígélet nyilvános, tehát ilyen értelemben nem misztikus szertartás sem a keresztség, sem az úrvacsora. Nyilvánosan élünk velük.

De mégis látnunk kell, hogy a keresztségben először is Isten cselekszik. Ezt pedig közvetlenül nem tudjuk megragadni, hanem hittel fogadjuk el. Sőt, ha hittel nem tudjuk elfogadni, hogy Isten cselekszik, miközben keresztelünk, úrvacsorázunk, akkor nem marad más a keresztségből, mint egy kedves kis fürdőzés, az úrvacsorából pedig csak egy szűkös vendégség, falat kenyér és korty bor.

Hit által azonban a sákramentum életre szólóan összeköt Megváltónkkal, megerősíti, megszilárdítja a vele való szövetségünket, és újra és újra bizonyossá tesz arról, hogy Jézus Krisztus hűséges Üdvözítőnk. Ezért vágyakozunk a sákramentum után, ezért érzi lelkünk, hogy a sákramentummal többek lettünk, és közelebb kerültünk Istenhez, egymáshoz, az üdvösséghez. Ezt a hitet pedig kérhetjük és kérnünk kell a Szentlélek Istentől! Kérjük, Isten tegye számunkra világossá, érthetővé és elérhetővé a sákramentumnak csak hit által érhető ajándékát.

A sákramentum által Isten szólít meg, Isten cselekszik. A sákramentum lényegét csak hittel tudjuk megérteni és befogadni. A hit is Isten ajándéka, amit el kell kérnünk Istentől, hogy így legyen részünk a sákramentum és a hit titkában.

A keresztelés leggyakoribb formái

A keresztelés megtörténte számunkra, magyar református keresztyének számára a gyermek vagy felnőtt fejének vízzel való leöntését jelenti. Ezt a formát gyakoroljuk.

De nem kell meglepődnünk azon, hogy hallunk más formákról is. Van, ahol a gyermek fejét, testét meghintik a vízzel. Van, ahol kicsiny vagy nagyobb keresztelő medencében a víz alá merítik a gyermeket, felnőttet. Van, ahol kevés a víz, és olajjal rajzolnak keresztet a kisgyermek fejére, vagy homlokára. Van, ahol ezek közül több változat ötvöződik. Pl. Leöntik a gyermek fejét vízzel, azután a keresztelést végző a vízbe mártott ujjával keresztet rajzol a gyermek homlokára. S vannak, akik azt mondják, hogy csak a bemerítés (a teljes test víznek való alámerítése) az egyetlen érvényes forma.

Nem kívánok ezekkel vitába szállni, csak meggyőződésemet kívánom elmondani. Azt a meggyőződésemet, hogy Isten kegyelme, igéje nincsen a formákhoz kötve. Kik vagyunk mi, hogy az általunk jónak látott formákhoz ragaszkodva mondjuk meg: Isten hogyan cselekedhet? Jézus Krisztus nem adott részletes leírást, hogyan, milyen formában szabad a keresztség és az úrvacsora sákramentumával élni. Ezért a legfontosabb, hogy hangozzék el a szereztetési ige, és a sákramentum jegyei szolgáltsanak ki úgy, hogy megerősítsék az ige kijelentését és ne halványítsák el azt. Ehhez pedig kell egy jó rend is, amit betartanak a gyülekezetek, betart az egyház egésze, legalább is azok, akiknek ugyanaz a hitvallásuk.

Ezért mi, magyar református keresztyének, a gyermek vagy a felnőtt egy kevés, tiszta vízzel való leöntését gyakoroljuk, mert meggyőződésünk, hogy ez is kifejezi a sákramentum lényegét, és nem kevesebb, nem is több, mint ha pl. víz alá merítenénk a megkereszteltet.

Ha valóban az lenne a sákramentumban a legfontosabb, hogy hogyan történik a kiszolgáltatása, akkor végső soron mindenkinek el kellene utaznia Izraelbe, s a Jordán folyóban kellene megkeresztelkedni...

Ez pedig már csak azért is szembe megy a Szentírással, mert pünkösöd napján Jeruzsálemben több mint háromezer ember keresztelkedett meg, s akkor, az első keresztyén gyülekezet megalakulásakor az apostolok anélkül keresztelték meg őket, hogy leparancsolták volna őket a Jordánhoz, vagy a Jordán vizéből hozattak volna vizet. Figyeljünk tehát erre, és ne ülünk fel a mai divatos hóbortoknak, amikor Interneten keresztül akarnak ránk sózni pl. „eredeti, Jordánból származó, szent” vizet.

A keresztelést a gyermek fejére, kancsóból öntött vízzel gyakoroljuk. Más keresztyén felekezetekben másként is gyakorolhatják a keresztelést (bemerítést), de nem a forma a fontos, hanem az, hogy a keresztelés Jézus Krisztusra, az Üdvözítőre mutat és az ő rendelkezésére. Így a sákramentum más-más formában való kiszolgáltatása is ugyanannak az egy Krisztusnak az ígérését, szövetségét, hűségét és kegyelmét erősíti meg és hit által részesít bennünket a Megváltónkkal való örök közösségben.

Gyermekkeresztség vagy felnőttkeresztség? Melyik a jobb?

A más-más formában való keresztelés gyakorlata időnként vitákat is indít: melyik a jobb, melyik a helyesebb, melyik ad többet? Különösen is erős ez a kérdés akkor, amikor a gyermek- és felnőttkeresztséget egymással szembe állítják, az egyiket erősebbnek, jobbnak tartják. Valójában azt kell tisztáznunk magunkban, hogy ki van a keresztelés központjában. S mivel ezt már tisztáztuk az elején, csak ismétlem: A keresztelés központjában Jézus Krisztus van. Őhöz mérünk mindent és őtől kapunk mindent a keresztségben.

Igaz az, hogy aki felnőtt korában keresztelkedik meg, tudatosan, személyesen élheti át a sákramentumban részesedést, és vallhatja meg a hitét, míg, aki gyermekkorban, az csak a szülők elbeszéléséből, fénykép, vagy film felvételéről tudja elképzelni, milyen is volt a keresztelése, s csak később juthat el oda, hogy elmondja: Krisztust én is hiszem és vallom!

De miután azt is tisztáztuk, hogy a hit is Isten ajándéka, nem gondolhatjuk, hogy többet ér az, ha valaki már azelőtt hisz, mielőtt megkeresztelkedik, annál, mint amikor valaki,

akit gyermekkorban megkereszteltek, később eljut a hitbeli meggyőződésre. Ezért önmagában mind a gyermekkeresztség, mind a felnőttkeresztség a helyén van Krisztus felől nézve. Mert Jézus Krisztus ígérete, kegyelme megáll, akár gyermekeinket visszük elé, hogy fogadja kegyelmébe, akár mi állunk eléje, elfogadva már most mindazt, amit értünk tett.

Azonban sem a gyermekkeresztség, sem a felnőttkeresztség nem elég önmagában akkor, ha nem folytatódik itt a Földön a Krisztus követésében, a Jézus Krisztusban vetett hitben. Ezért kell gyermekeinket megtanítani Jézus Krisztus szeretetére és ismeretére, s kell magunknak is Jézus Krisztust követni, tanítását magunkévá tenni és életünket neki odaszánni, odaszentelni. Hinnünk kell Benne és hinnünk kell neki: Mert nem a magamé, hanem az én hűséges Megváltómnak, Jézus Krisztusnak tulajdona vagyok...

A keresztség sákramentumának jelentőségét egy hasonlattal kívánom megvilágítani. Általános iskolában volt egy osztálytársam az első két évfolyamon, aki repülőgépen, Finnország légterében született. Így automatikusan megkapta a finn állampolgárságot. Ezzel szívesen dicsekedett is. Mit tudtuk még mi akkor, hogy mit jelent ez igazán? Beszélte arról, hogy Finnországban joga van mindahhoz, amire a finn állampolgároknak joga van. Egyikünk megkérdezte, hogy járt-e már Finnországban? S amikor azt mondta, hogy születése óta nem, többen is otthagytuk. Emlékszem, hogy gyermekfejjel megfogalmazódott bennem: Akkor semmit sem ér az egész finn állampolgárság.

A keresztséggel Isten országának állampolgárai lettünk! Isten megajándékozott országa minden ajándékával! (Jogainkról nem, inkább kegyelmi állapotunkról érdemes itt gondolkodni! Ezért az előbbi hasonlatot nem lehet mindenre rávetíteni.) De ha mi nem kívánunk élni Isten ajándékaival, ha nem akarunk Őhöz tartozni, akkor végül az ajándékok sem lesznek a miénk, bármennyire is lehetőségünk lett volna velük élni.

Mind a gyermekkeresztség, mind a felnőttkeresztség helyes Jézus Krisztus felől nézve. Akár gyermekkorban, akár felnőttkorban történik a keresztség, Jézus Krisztus üdvösség-ígérete számunkra teljes és változatlan. Azonban, mivel a keresztség nem önmagában hat, el kell jutnunk oda, hogy hittel elfogadjuk Jézus Krisztus kegyelmét és hálából magunkat az ő követésére, akaratának teljesítésére odaszenteljünk.

A keresztelés egész életre szól, nem kell megismételni

Mivel Isten ígérete örök, ezért az, hogy a keresztség sákramentumával befogadtattunk Isten népébe, szintén örökre szóló ígéret. Nem kell megismételni. Mert Isten ígéretén nem változtat semmi. Tévednek azok, akik azt gondolják, vagy azt tanítják, hogy a keresztelést bizonyos időnként meg kell ismételni. Ki is meri Isten ígéretét kétségbe vonni?

Ezért nem kell megismételni felnőttkorban sem a gyermekként már elnyert keresztséget. Sőt: tulajdonképpen Istent nevezzük hazugnak, ha azt mondjuk, hogy a gyermekkeresztséget később meg kell erősíteni egy újabb kereszteléssel. Mert a keresztségben Isten szélesre tárta előttünk országának kapuját. És nem játszik velünk csiki-csukit, hogy újra és újra kinyitja az ajtót, aztán bezárja, s ha újra megkeresztelkedünk, akkor újra kinyitja...

A szent Istennel szembeni vaskos tiszteletlenség, irgalmának, szeretetének meg nem értése vagy félremagyarázása vezet oda, hogy a keresztséget megismételhetőnek tartják némelyek. Ez igaz arra is, amikor egy másik keresztyén, Krisztust-hívó, Szentháromságot valló felekezethez akar csatlakozni valaki. Ha egyszer a keresztség által belépett valaki Jézus Krisztus Egyházába, népének közösségébe, s később ennek a népnek egy másik nyelvjárásába kerül, attól még folyamatosan Krisztus Egyházában van. Ezért nem várhatja el senki, hogy újra keresztselkedjen meg, vagy merítkezzen be. Aki ezt várja el, az még nem érti a keresztség sákramentumának lényegét!

A keresztség sákramentuma Krisztus egyházába való belépésnek a megerősítője. Egész életre szól. Mivel Jézus Krisztus ígérete szilárd, ezért a keresztséget nem kell megismételni, sem „ismételgetni”.

Keresztség és úrvacsora

Jézus Krisztus azonban gondoskodott arról, hogy a hitben megingók, a hitbeli megerősítésre vágyók, az üdvösség örömeinek átélésére újra és újra vágyakozók részesedjenek a sákramentum ajándékában. Ezért nemcsak a keresztség, hanem az úrvacsora sákramentumával is megajándékoztattunk.

Most nem térek ki részletesen az úrvacsora sákramentumára. De ki kívánom hangsúlyozni, hogy mind a keresztség, mind az úrvacsora egyforma értékű, egyformán fontos sákramentum. Egyik sem rendelhető a másik alá rangban, tiszteletben, megbecsülésben. Ezért mindkettőre szüksége van életünknek. A keresztségre egyszer, az úrvacsorára rendszeresen.

De éppen az úrvacsorával való élés is megerősíti bennünk a keresztség sákramentuma által elnyert ajándékát Istennek.

Ismét egy hasonlattal kívánom ezt megvilágítani. Debrecenben születtem. Ha a Nagyállomásnál található felüljáróról lejutottunk a Mikepércsi útra, attól kezdve a 47-es úton vagyunk, amely Szegedig visz. Elég volt egyszer rátérni erre az útra, már Szeged felé haladunk. Azonban jöhetnek különböző kitérők. Tankolni kell. Vagy megállunk pihenni. Vagy útakadályok vannak. Máskor terelések. Van, amikor baleset miatt akár 10 kilométernél is hosszabb terelőútra kényszerülnek az utazók. Többször, több szakaszon is átéltem. Ezek után vissza kell térni a 47-es útra. De ott a kétely, különösen annak, aki még nem járt arra: Jó helyen járunk? Jó irányba haladunk? Ilyenkor az útvonal-megerősítő táblák nagy megnyugvást, bátorítást, egyfajta biztonságot adnak.

A keresztséggel befogadtattunk Isten országába. Elindultunk jó irányba. De ebben a büntől megrontott világban, ahol a Gonosz azon van, hogy akit csak lehet, elszakítson Jézus Krisztustól, időnként eltévesztjük az utat. Letérünk róla. A körülmények is elsodornak, s van, amikor magunk sem értjük, hogyan távolodhattunk el annyira Krisztustól. Azután szeretnénk visszatérni. De félünk: visszafogad-e Jézus? Mehetünk-e még hozzá? Megbocsát-e nekünk? Megújulhatunk-e még a keresztyén hitben?

S igen, Jézus Krisztus mindenkit, aki megbánta bűneit, aki vágyik a megújulásra, megtisztulásra, aki vissza kíván térni a szent Isten kegyelmébe, vagy aki fél az örök haláltól, azt megvigasztalja az úrvacsora sákramentumával. Mert az úrvacsora sákramentumában újra magát adja nekünk a mi Urunk, megerősít szövetségében és kegyelmében. Azért, hogy utána újra neki tudjunk és csak neki akarjunk élni. „Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van, és én feltámasztom őt az utolsó napon. Mert az én testem igazi étel, és az én vérem igazi ital. Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, az énbennem marad, és én őbenne. Ahogyan engem az élő Atya küldött el, és én az Atya által élek, úgy az is, aki engem eszik, élni fog énáltalam.” (János 6, 54-57)

Azért a gyülekezet közösségében úrvacsorázunk, mert Jézus Krisztus egy néppé, testvérekké, egy nagy családdá hívott el minket. Akik egymás terhét hordozzák. Akik egymásnak megbocsátva, együtt imádják és szolgálják Megváltójukat.

Vét az az Egyház Ura, az Isten népe, de önmaga ellen is, aki megkeresztelkedik, de nem épül be az Egyház, a gyülekezet közösségébe, és nem él rendszeresen az úrvacsora sákramentumával az egyház többi tagjával együtt.

Ezért tesznek a szülők fogadalmat a gyermekkeresztség alkalmával, hogy gyermeküket úgy nevelik, hogy majd ő maga is, amikor felnőtt, a konfirmáció után rendszeresen élhessen hittel az úrvacsora sákramentumával a gyülekezet közösségében.

A keresztség és az úrvacsora egyenlő rangú sákramentumok, de mindkettőre szüksége van annak, aki az egyház közösségéhez, Isten népéhez, az üdvözültek seregéhez akar tartozni.

4. Úgy nevelem

A hitben nevelés a szülők kiváltsága, amit a keresztség megerősít

Hamarosan ott fognak állni gyermekükkel együtt a templomban, az úrasztala előtt, hogy gyermekük a keresztség sákramentumában részesíttessék. Úgy részesül a keresztségben gyermekük, úgy lesz a keresztyén Egyháznak, Jézus Krisztus üdvösségre kiválasztott, elhívott, összegyűjtött népének, azon belül a Magyar Református Egyháznak a tagja, hogy ő erről még semmit nem tud. Később kell megtanulnia, megtudnia, hogy milyen nagy dolog történt az életében, mit is jelent számára a Szent Isten örök szeretete.

Istennek a keresztség sákramentumán át adott ígérete örökké érvényes, mert Jézus Krisztus, a meghalt és feltámadott Isten Báránya, a dicsőséges Isten áll mögötte. Ő a keresztségben adott ígéret biztosítója. Azonban gyermeküknek – ahogy erről korábban már esett szó – mindezt meg kell ismernie. Különböznél-e hogyan is tudná később hittel elfogadni mindazt, amit Jézus Krisztus neki ajándékozott, és hogyan élne az úrvacsorával?

Istennek gyermekei vannak, de nincsenek unokái. Ezt a mondatot értsék úgy, hogy mindenkinek személyesen kell eljutnia az Istennel való ismeretre, Jézus Krisztus szeretetének elfogadására. Mindenkinek személyesen kell eljutni oda, hogy ő maga is vallja: Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére, hogy higgye a feltámadást és az örök életet. Mindenkinek személyesen kell újjászületnie, élni Jézus Krisztusban való hit szabályai szerint. Mindenkinek személyesen kell eljutnia oda, hogy elmondja: hiszem a bűneim bocsánatát Jézus Krisztusért. Hiszek Megváltóban, Üdvözítőben, Jézus Krisztusban, az Isten Fiában.

Isten előtt nem hivatkozhatunk sem mi, sem gyermekeink arra, hogy a szüleink, nagyszüleink egykor Krisztust követők voltak. Mit ér az, ha mi már nem tartoztunk életünkkel Jézus Krisztushoz? (Mint ahogy közvetlenül semmit sem ért a finn állampolgárság annak a fiúnak, aki még nem járt Finnországban...) Isten előtt nem hivatkozhatunk arra, hogy szüleink, nagyszüleink rendszeresen imádkoztak, olvasták a Bibliát, jártak istentiszteletre, ha mi nem akartunk szóba állni Istennel, és meg sem akartuk hallgatni a szavát.

Mindez együtt figyelmeztet arra, hogy a szülőknek milyen fontos feladata, szent kötelessége gyermeküket a Jézus Krisztusban való igaz hitre nevelni, vele Isten szeretetét, nagyságát megismertetni. De ez a kötelesség ugyanakkor a szülők elismerése is! Milyen nagy dolog, hogy miközben a hit is Isten ajándéka, tetszett az Istennek, hogy a hitre juttatás szent szolgálatát először és elsősorban a szülőkre bízta! Nem idegenekre. Nem másokra, hanem a szülőkre. Ennyire nagyra tart bennünket az Isten!

A szülői hivatás gyakorlása közben nem egyszer elámulunk, utólag visszatekintve, hogy milyen felelősségre méltattatunk, amikor nekünk kell gyermekünket olyan emberi életre nevelni, amelyben ő jó emberként, életre való emberként, a világban eligazodni tudó emberként élhet. Úgy, hogy közben (több gyermeknél ez különösen látszik) a személyisége részben már adott. A természete, a hajlamai tőlünk függetlenül is alakulnak, illetve már azokkal született. S nem az a legtöbb, hogy élelemmel, ruhával, vagyonnal körülvevessük, hanem az, amit éppen ezeken felül tudunk adni bölcs, józan szeretettel.

Ugyanez igaz a hitben nevelésre is. A szülői hivatás méltósága éppen abban áll, hogy azt is megadjuk a gyermekünknek, amit mástól nem kaphat meg. Élelmet, ruhát, vagyont mástól is kaphat. De bölcs apai, anyai szeretetet, jóra nevelést csak a szüleitől. Különösen igaz ez a gyermek életének első 5-6 évére.

Az első 5-6 év igen meghatározó tud lenni a gyermek életében. Éppen az az időszak, amikor a gyermek leginkább a szüleinere figyel. Amikor leginkább a szülőktől tanul. Ez az időszak kiváltság, amely hamar elrepül, ezért kell jól élni vele.

A keresztségben kapott ígéretet a gyermeknek felnövekedve meg kell ismernie. Mert így lesz valóban áldássá számára is Jézus Krisztus megváltása, üdvözítő kegyelme. Istennek a gyermekkel való megismertetését a Mindenható először is a szülőkre bízta.

Gyermekük megkeresztelése a szülőket is életre szólóan kötelezi

A gyermeket hitben kell nevelni

A keresztelési szertartás alkalmával a szülők szent fogadalmat tesznek Isten és az egyház közössége előtt, hogy gyermeküket úgy nevelik, hogy ha majd felnőtt, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt. Olyan fogadalom ez, amiről egyszer Isten előtt számot kell adnunk.

A kereszteléssel elindulnak gyermekükkel együtt egy úton. A jövőben meg kell tanítaniuk gyermeküket járni, mosdani, fogat mosni, önállóan öltözni, beszélni, illedelmesen köszönni, rendet rakni, szépen étkezni. Ugyanúgy meg kell tanítaniuk gyermeküket járni a hit útján: imádkozni, önállóan is Istenben bízni, bűnbánatot tartani és a bűnbocsánatot hittel elfogadni, Jézus Krisztust vállalni és nevével bátran vallást tenni.

Amikor gyermeket vállaltak, akkor ezzel kötelezettséget vállaltak arra, hogy erejük és lehetőségeik szerint, sőt talán jóval azon túl is, mindent megtesznek azért, hogy gyermeküket egészségben, tisztességben, óvó, védő szeretettel neveljék.

Ahogy gyermeküket – ez szülői mivoltukból magától értetődően ered – kötelesek is gondozni, és erről akár a törvény előtt is felelniük kell (Isten őrizzen attól, hogy bárkinek ilyen számonkérésben része legyen!), ugyanúgy kötelesek gyermeküket a Jézus Krisztusban való hitben nevelni és erről Isten és az Egyház színe előtt számot is adni.

Azzal, hogy megkereszteltetik gyermeküket a keresztyén anyaszentegyházban, meghatalmazást adnak a gyülekezetük vezetőinek, lelkipásztorának, hogy szeretetben segítsék önöket a gyermekük hitben nevelésében, a református keresztyén anyaszentegyház közösségében. De jogot is szereztek arra, hogy bármikor kikérhessék a lelkipásztor, a gyülekezet arra felhatalmazott más szolgálattevői segítségét, tanácsát a gyermek hitben való neveléséhez. És jogot szereztek arra, hogy bármikor igényelhessék gyermeküknek az Egyház közössége által való hitben nevelését is, pl. gyermek-istentiszteleteken, gyülekezeti alkalmakon, hittanórákon. (Hasonlóan ahhoz, ahogy joguk van kikérni pl. a védőnői hálózat segítségét a gyermek egészséges neveléséhez a hétköznapi életben.)

Krisztusról tanítani csak az tud helyesen, aki maga is Krisztus követője

Ahogy egészséges életre csak az tud nevelni, aki maga is egészségesen él, és ahogy józan életre az tud nevelni, aki maga is józan életet él, úgy Jézus Krisztusról csak az tud tanítani helyesen, aki maga is Krisztus követője.

Gyermekük megkeresztelésével nemcsak arról döntenek, tesznek nyilvánosan vallást, hogy majd gyermekük számára is kéri Jézus Krisztus örök kegyelmét, hanem arról is, hogy önmaguk is Jézus Krisztus követőiként kívánnak élni, és keresztyén hitüket gyermeküknek is tovább akarják adni.

Ezért is szükségük van arra, hogy a Szentírás naponkénti olvasói legyenek, hogy napjaikat Istennel való beszélgetéssel (imádsággal) kezdjék és végezzék. Szükségük van arra, hogy rendszeresen részt vegyenek a helyi gyülekezet életében, ahol egymást is erősítik, egymásért is, a közösségért is fáradozhatnak, így nem magukban küzdenek a keresztyén hittel. Szükségük van arra, hogy ismerjék egyházunk hitvallásait olyan mélységben, hogy életükben a Szentírás és a hitvallás ismerete által tudjanak a válaszutakon, kérdésekben helyesen dönteni. Szükségük van arra, hogy meg tudják különböztetni a keresztyén hit tanítását a sokféle más vallásosságtól. De arra is, hogy a keresztyén egyházak sokféle tanítása között is fel tudják ismerni: melyik „a hazai íz”, „az otthoni dallam”, „a megszokott, otthoni jó illat”.

Ezért gyakorolják a Biblia olvasását rendszeresen. A Szentírás legújabb kiadása, amely a mai nyelven, érthetően közvetíti Isten kijelentését, 2014-ben készült el, a Magyar Bibliatársulat kiadásában. Interneten is olvasható a <http://www.abibliamindenkie.hu/uj/> oldalon. Mindehhez ajánlom a Református Bibliaolvasó Kalauz útmutatását, amely segít abban, hogy három év alatt a teljes Szentírás minden könyvét legalább egyszer elolvashassák,

kisebb szakaszokban, magyarázatokkal együtt. A www.reformatus.hu oldalon, az Istent keresem rovatban, a nyitólapon is olvashatják az így megadott szakaszokat és a hozzá fűződő magyarázatokat.

Egyházunk hitvallásai elsősorban az Apostoli Hitvallás, a Heidelbergi Káté és a II. Helvét Hitvallás. Az Apostoli Hitvallás a keresztelelési szertartásra is meg kell tanulni, ha eddig még nem tanulták volna meg.

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében.

És Jézus Krisztusban, az Ő egyszülött Fiában, a mi Urunkban, aki fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától, szenvedett Poncius Pilátus alatt; megfeszítették, meghalt és eltemették. Alászállt a poklokra, harmadnapon feltámadt a halottak közül, fölment a mennybe, ott ül a mindenható Atya Isten jobbján; onnan jön el ítélni élőket és holtakat.

Hiszek Szentlélekben. Hiszem az egyetemes anyaszentegyházat, a szentek közösségét, a bűnök bocsánatát, a test feltámadását és az örök életet. Ámen.

A Heidelbergi Káté és a II. Helvét Hitvallás könyv formájában is kapható a Kálvin Kiadó gazdag választékú kiadványai között. De az Interneten is elérhető, szintén a www.reformatus.hu nyitóoldalán, az Istent keresem rovatban, Hitvallásaink címmel.

Gyülekezetbe a lakóhelyükhöz legközelebb eső református gyülekezetbe érdemes tartozni. Hiszen ott tudják legtermészetesebb módon megélni rendszeres keresztyén életüket. A mai, igen mozgalmas világban, amikor gépjárművel nagyobb távolságokat is viszonylag könnyen le tudnak győzni, természetesen tartozhatnak más református gyülekezetbe is. Nem mindenkit ugyanaz az igehirdető nyer meg Jézus Krisztusnak és ugyanabban a közösségben talál lelki otthonra. Azt azonban szeretném kihangsúlyozni, hogy a református keresztyén meggyőződésünk szerint létezik szabad gyülekezetválasztás, de a személyes lelkigondozást kivéve nincs szabad szolgálattevő választás, hanem elfogadjuk mindig azt a szolgálattevőt, igehirdetőt, aki a választott gyülekezetben szolgál. A gyülekezet (hivatalosan: egyházközség) lelki otthonná kell váljon, különben gyökértelenek, örök vándorlók leszünk, a vándorlás minden bizonytalanságával és kiszolgáltatottságával.

Krisztus követéséhez, a róla való helyes tanításhoz elengedhetetlen a Szentírás rendszeres olvasása, az imádság, a gyülekezeti közösségben való részvétel és a református hitvallások alapos ismerete.

Keresztyén hitben kell nevelnem a gyermeket? Ne maga döntsön, hogy mit akar hinni?

Az utóbbi évek divatos gondolata lett, hogy nem kell a gyermeket hitben nevelni, döntse el maga később, hogy miben akar hinni. Amikor felnő: ő válasszon, mit akar hinni.

Ennek a látszólag tetszetős és „demokratikus” gondolatnak csak egy hibája van: egy hazug világra épül. Ott, ahol folyamatosan elérik a gyermeket és szüleit a különböző vallásos tanítások, ahol ki vagyunk téve mindenféle vallásos hatásnak, valójában csak az tud ténylegesen választani, akinek van egy kialakult szilárd meggyőződése. Divat lett az iránymutatás nélküli, az értékrend nélküli élet. De ez csak azoknak jó, akik az orrunknál fogva akarnak rángatni, akik olyan tömegeket akarnak, amelyet szabadon irányíthatnak. Ez nem demokráciához, nem szabadsághoz, hanem éppen ellenkezőleg: kiszolgáltatottsághoz és rabsághoz vezet. Ha szeretjük a ránk bízottakat, akkor határozott értékeket, határozott irányokat adunk nekik. Hogy legyen mihez viszonyítaniuk, és el ne tévedjenek. Elengednék-e

majd gyermeküket térkép nélkül egy nagy hegyi túrára, ismeretlen, sűrű erdőbe? Ahhoz, hogy egy közegben tájékozódni tudjunk, kellene tájékozódási, viszonyítási pontok. Így igaz ez a hit dolgaira, a vallásos életre is. Ezt pedig a gyermeknek először otthon kell elsajátítani. Mert dönteni csak az tud, akinek van mihez viszonyítani, akinek van ismerete.

Ráadásul az a meghökkentő és megdöbbentő, hogy amíg pl. írni, olvasni nem kérdezzük meg a gyermeket, hogy akar-e tanulni, mert tudjuk, hogy szüksége lesz rá az életben, és a számolás tanulása alól sem mentjük fel, mert különben könnyen becsaphatják, vagy becsaphatja önmagát a boltban, addig az Istennel való kapcsolat, az üdvösség, az örök élet kérdését ráhagynánk, hogy majd valahogy „rájön”, magától?

Ha tudjuk, hogy Jézus Krisztus kegyelme, bűnbocsátó szeretete elengedhetetlen az üdvösségre, az örök életre, akkor nem teszünk-e meg mindent azért, hogy ezt gyermekeink is megtudják? Ha tudjuk, hogy Isten gondviselő szeretete biztonságot, vigasztalást, békességet ad, akkor nem azon vagyunk-e, hogy ezt a biztonságot, vigaszt gyermekeink is ismerjék?

Ha a közlekedésre megtanítjuk a gyermekeinket, hogy lehetőleg elkerüljék a veszélyeket, baleseteket, akkor mennyivel inkább meg kell tanítanunk Isten törvényére, hogy a bűn csapdáit, sodró veszélyeit elkerülhessék!

Egyszerűen a gyermekeink iránti józan szeretet diktálja, hogy minden jót át akarunk adni gyermekeinknek, különösen is az Isten szeretetének ismeretét.

Gyermekeink túlságosan is sok hatásnak lesznek kitéve életük során ahhoz, hogy hitük mérlegre tétessék. Éppen ezért szükséges szilárd alapot adni, hogy később is tudjanak jól dönteni. Ahogy megtanítjuk az anyanyelvre őket, úgy kell megtanítani a lelki anyanyelvre is. Tudva, hogy később végül ők fognak dönteni: akarnak-e hinni. De ismeret nélkül lehetetlen jól dönteni.

Hogyan és mikortól neveljük hitre gyermekeinket?

Anyaméhtől kezdve, sőt a gyermekáldásra készüléstől kezdve

A gyermek nevelése általában már akkor kezdődik, amikor még meg sem született, amikor még meg sem fogant. Hiszen már a párválasztással, az élettér választásával is, a családkép, családmodell választásával is előkészítjük a gyermeknevelést.

Ugyanígy azzal, hogy Jézus Krisztust követjük, hogy tőle várjuk a gyermekáldást, hogy a magzatért is imádkozunk, hogy hálásak vagyunk Istennek a megszületett gyermekért, ezzel már előkészítjük a gyermekünk hitben való nevelését. Ahogy beszélünk a magzathoz az anyaméhben, már beszélhetünk neki Isten szeretetéről, jóságáról. És közben beszéljünk Istennek a magzatunkról. Kérjük áldását, szeretetét, védelmét, gondoskodását. Azt, hogy szabadítsa meg a gonosztól. Minket, szülőket pedig készítsen fel a gyermeknevelésre. Szentlelke tegyen bölccsé, igazságossá, tisztaszívűvé, mert gyermekeink így láthatnak jó példát majd tőlünk.

A keresztyén hitben nevelésre felkészülés már a gyermekáldásra készüléskor megkezdődik, s folytatódik az áldott állapot ideje alatt is.

Csecsemő és kisgyermekkorban

Amikor a gyermek még nem érti, amit mondunk, vagy, hogy miért mondjuk, már akkor is részese annak a légkörnek, amelyben mi élünk. Ezért lehet az újszülött, a csecsemő, a kisgyermek jelenlétében is halkán imádkozni. Beszélgetni Istennel. Kimerülten, fáradtan, esetleg egy-egy beteges, nyűgös napon különösen is jó Isten segítségét kérni. Nem a gyermek imádkozik. Ezért nem is kell neki közvetlenül részt venni. De megérezheti a Szentháromság Isten jelenlétét, akihez fordulunk, akit segítségül hívunk.

Amikor örülünk, mondjuk el ezt Istennek is. Lehet az első felülésért, hasra fordulásért és visszafordulásért is hálát adni Istennek. Az első kicsi fogért, amely kibújt, az első lábra állásért, az első szóért. A betegségből való gyógyulásért. Ahogy elmondjuk örömünket a

családban, a szomszédságban, a barátoknak, vagy feltesszük a fényképet, hogy megosszuk a világhálón, úgy lehet elmondani Istennek: köszönöm! Hálás vagyok!

S a gyermek, aki ennek részese, nemcsak azt érzi meg, hogy milyen örömet jelent nekünk, ha „eldicsekedhetünk” a gyermekünk fejlődésével pl. a munkatársaknak, hanem azt is megérzi, hogy hogyan tudjuk Istennel megbeszélni az örömeinket.

Alapjában véve a kisgyermek szereti azokat, akiket mi szeretünk. S ha azt látja rajtunk, hogy szeretjük Istent, szeretjük Jézus Krisztust, akkor ez őt is a láthatatlan Isten szeretetére készíteti. Sokkal többet észrevesz, megtanul a gyermek, mint amit mi sejtünk ebből a folyamatból. S így lehet is beszélni, szeretettel a mennyei Atyáról, aki lát és hall bennünket. Hangsúlyozom: szeretettel. Nem fenyegetve, nem számon kérően!

Ha azt látja a kisgyermek, hogy az én erős édesapám és édesanyám tisztelettel beszél a szüleiről, a vezetőiről, benne is csendben kialakul a tisztelet a nagyszülők vagy a főnökök iránt. Ahogy látja, hallja szüleit tisztelettel beszélni Istenről, úgy csendben formálódik benne is a tisztelet Isten iránt.

S lesznek kérdései. Válaszoljunk, lehetőleg egyszerűen, csak a lényegről szólva, s lehetőleg képesen. Egy doktornőt, miközben templom mellett mentek el, megkérdezett a kisgyermek: „Itt lakik a Jóisten?” S a doktornő válaszolt: „Nem. Itt rendel.” A gyermekben összeállt a kép, miért is mondjuk, hogy az Isten háza a templom, miközben a mennyben lakik.

Egy kisgyermek megkérdezte a kotlós kosara mellett, miközben nézte a tojásból kibújó kiscsibéket: „Én hogyan születtem?” Az édesapja annyit válaszolt: „Azért születél meg, mert édesanya és édesapa nagyon szeretik egymást.” A kicsi tovább kérdezett: „Akkor ti adtátok az életemet?” Édesapja válasza ez volt: „Nem, Isten ajándékozott meg minket az életteddel.” Szó sincs arról: „golya hozza”, szó sincs a férfiúi hiú büszkeségről: „én csináltam”. S a gyermekben egyszerre tisztul a kép: szeretetben születtem és ajándék vagyok.

De természetesen nincsenek sablon kérdések és sablon válaszok. Azonban kérhetik és kérjék Istent: adjon bölcsességet úgy megválaszolni a kérdéseket, hogy sem az Örök Istennel, sem a világ dolgaival kapcsolatban ne alakuljanak ki tévképzetek, sőt csendesen formálódjon a gyermek világlátása éppúgy, mint a hitélete.

Igen sokat segítenek a már egészen kisgyermekeknek is szóló gyermekbibliák. A bibliai történeteket a gyermekek először úgy hallgatják, mint a többi mesét. Mert nekik még minden „mese”, pontosabban a mesék is életük valóságos részei. Egy kisgyermek igenis meg tud küzdeni a hétfejű sárkánnyal, de a huszonnégy fejével is. De meg tud küzdeni Góliáttal is. És természetesen tudja, hogy Mózes a tengert kétfelé tudja nyitni Isten segítségével. És boldog, amikor azt hallja, hogy a leprások meggyógyulnak. És a fejsze úszik a vízen. Sokkal közelebb van a természetfeletti világ észleléséhez, mint mi, a „józan” felnőttek.

2-3 éves kortól, ahogy mesés könyveket, úgy a Bibliának a gyermekek nyelvén megszólaló történeteit is olvassák rendszeresen a gyermekeknek. A gyermekek ebben a korban szívesen hallgatják tízszer-hússzor is ugyanazokat a történeteket.

Ha természetes módon jelen van az Isten gondviselő szeretetéről, Jézus Krisztus kegyelméről való beszéd, a Mindenható segítségül hívása az életünkben, akkor az természetese módon beépül a gyermek életébe is. Így épülnek be a bibliai történetek is.

Az első imádságok

A falu mellett, amelyben éltünk, kigyulladt az ősgyep. Több mint egy hétig minden nap jöttek a tűzoltók visítva, szirénázva estefelé, amikor az esti szélben újra és újra belobbant a tökéletesen el nem oltott, csendben, a mélyben izzó gyep. Harmadik, még alig totyogó gyermekünk már úgy tudta utánozni a szirénát, hogy még a feleségemet is megtevesztette.

A legnagyobb, de még óvodás korú gyermekünk egy este nem akart lefeküdni. Mindent kitalált, hogy ne kelljen aludnia. Nagyon fáradtak voltunk már, amikor egyszerre bevillant: Ez a gyermek fél! S pillanatok alatt kiderült a kérdésemre, hogy fél a házunk

kigyulladásától. Nem kellett sokat beszélni. Néhány mondat elég volt, hogy elmondjuk: Mennyei Atyánk, aki sokkal nagyobb a tűznél, sokkal nagyobb nálunk is, meg tud védeni minket. „Imádkozzuk, hogy védjen meg, jó?” „Jó!” S ekkor letette kicsi fejét, és immár bizalommal elimádkoztuk: „Én Istenem, jó Istenem, lecsukódik már a szemem. De a Tied, nyitva, Atyám, amíg alszol, vigyázz reám. (...)” Mire végére értünk az imádságnak, gyermekünk már mélyen aludt. Mert biztonságban tudta magát. Olyan biztonságban, amit a szüleitől nem kaphatott meg. Hiszen minket nap mint nap látott megriadni a tűzoltó hangjától. Nem is sejtettük, hogy ennyire figyel minket. De amikor látta, hogy mi is bízunk Valakiben, aki nálunk sokkal nagyobb, akkor nyugalomra lelt. Attól kezdve esténként mindig lefeküdt aludni. Persze, hogy a félsz még benne volt. „Biztos megvéd Isten minket?” – volt a kérdése egy következő este. „Igen, biztos!” „Akkor jó!” És újra, nyugodtan elaludt. Mert érezhette azt a szilárd bizonyosságot, amit mi is éreztünk, amit vallunk is a Heidelbergi Kátéval: „Úgy megőriz, hogy mennyei Atyám akarata nélkül egy hajszál se hullhat le fejemről, sőt mindennek üdvösségemre kell szolgálnia.” (1. kérdés-felelet)

A gyermekeknek nem kellene „nagy” imádságok. Rövidek, lehetőleg versesek, amiket könnyen megtanulhatnak. S ezeket az imádságokat imádkozzák rendszeresen. De imádkozzanak együtt akkor is, ha örömük van, s imádkozzanak együtt, a bajban is, Istenhez.

Étkezés előtti imádságok:

„Jöjj, Úr Jézus, áldj meg minket, mindennapi kenyerünket!
Áldd meg közel, s távol szeretteinket! Ámen!”

„Jövel Jézus, légy itt velünk, áldd meg, amit adtál nekünk! Ámen!”

Étkezés utáni imádságok:

„Aki ételt, italt adott, Urunk neve legyen áldott! Ámen!”

„Az ételért, az italért légy áldott, jó Atyánk! Ámen!”

Reggeli imádságok:

„Szívem első gondolata hozzád száll fel, Istenem!
Te őriztél meg az éjjel, maradj ma is énvelem. Ámen!”

„Én Istenem, felébredtem, Te örködtél én felettem.
Köszönöm, hogy megtartottál, hogy felettem virrasztottál!
El ne hagyj a mai napon, légy kísérom a jó úton,
hogy parancsod meg ne szegjem, Krisztusomat hűn kövessem! Ámen!”

Esti imádságok:

„Én Istenem, jó Istenem, becsukódik már a szemem.
De a tied nyitva, Atyám, amíg alszom, vigyázz reám!
Vigyázz kedves Szüleimre, (meg az én jó testvérimre) vagy: (és minden
szerettünkre),
mire a nap újra felkel, csókolhassuk egymást reggel. Ámen!”

„Fáradt vagyok, lenyugszom, álmos szemem bezárom.
Édes Atyám, tarts szemmél, őrizz meg egész éjjel.
Ami rosszat ma tettem, bocsásd meg én Istenem!
Jézus vére, s kegyelme mindent jóvá tegyenek. Ámen!”

5 éves korban már sok gyermek meg tudja tanulni és tudja a felnőttekkel együtt imádkozni az Úri imádságot, a Miatyánkot. Most talán még messzinek tűnik az a néhány év, amíg ide eljut gyermekük. De higgyék el: hamar itt lesz az idő, amikor már együtt imádkozhatnak!

A gyermek imádkozni a szüleitől és nagyszüleitől tanul meg leghamarabb. Mindenekelőtt úgy, hogy látja őket imádkozni és együtt imádkozhat velük.

Ahogy nő a gyermek

Ahogy növekszik majd gyermekük, úgy lesz egyre több lehetőség arra, hogy saját Isten-élményeiket, a Mennyei Atya iránti szeretetüket, bizalmukat megosszák vele.

A gyermeknek arra van szüksége, hogy a szülei vezessék. Manapság divat lett az, hogy a szülők mintegy „barátnak” tekintsék a gyermeket, el egészen odáig, hogy akár már 5-6 éves korban is tőle kérnek tanácsot.

Ez a gyermeket tönkretelheti. A gyermeknek szüksége van arra, még késő kamaszkorig is, hogy szüleire támaszkodhasson. Azonban az a szülő, aki a gyermekétől kér tanácsot az élete nehéz kérdéseiben, azt sugallhatja, hogy a gyermek számára a szülő bizonytalan támasz lett. S előbb-utóbb másoknál, talán öt sokkal kevésbé szeretőknél, öt kihasználóknál köt ki, biztonságot keresve. Csakhogy valóban van olyan, amikor a szülő maga is tanácsra, támaszra szorul. Ezt nem kell szégyellnie a gyermeke előtt. Azonban éppen ezek az alkalmak azok, amikor megtanulhatja a gyermek, hogy a szülő Kire támaszkodik.

Ha a gondok között együtt imádkoznak Istenhez, akkor a gyermek később is segítségül tudja hívni Istent. De ha például az anyagi gondok között a szülő a szerencsejátékhöz fordul, akkor a gyermekét is elindíthatja a szerencsejáték-függőség útján. Ha a szülő valamit elrontott, s vállalja, hogy bocsánatot kér Istentől és emberektől, akkor a gyermeke is megtanulja rendezni az ügyeit, talán azelőtt, mielőtt az elmérgesedne és naggyá nőne. Sőt megismeri a bűnbocsánat felszabadító kegyelmét. De ha a szülő mindig csak magát igazolja, s nem ismeri el bukását, hanem mindent másra hárít, akkor a gyermekét is elindíthatja azon az úton, amelyiken mindig másokat fog hibáztatni, s előbb-utóbb ebbe a körbe a szülei is bele fognak kerülni, mindent rájuk hárít majd. A gyermeknek szüksége van arra, hogy szülei erős támaszt nyújtsanak neki. Ha ezt a szülők közvetlenül nem is tudják mindig megadni, rá tudnak mutatni arra az erős támaszra, Akire ők is támaszkodnak. S ez elég.

Szükség van tehát arra, hogy gyermekük hallja majd az Istenben bízó vallástételeiket, Istent áldó, dicsérő szavaikat. Tudjon akár a bűnvallásaikról is, úgy, hogy közben megismeri a kegyelemben való megújulás áldását.

Ehhez a légkörhöz azonban arra is szükség van, hogy az esti gyermekbiblia olvasások alakuljanak át 8-9 éves kor tájékán családi áhítatokká, amelyekbe a kisebb gyermekek már természetes módon beépülnek. (Csak nem szabad elfeledkezni arról, hogy nekik is szükségük van a gyermekbibliai történetekre, úgy, ahogy a nagyobbaknak szüksége volt, amikor még kicsik voltak.) A családi áhítatokon 9-10 éves kortól már nem egyszer a gyermekek is igénylik, hogy elmondhassák a saját imádságaikat. S lehet is bátorítani őket, hogy akár magukban, csendben (erre időt kell hagyni), akár hangosan is elmondják imádságukat.

Szüksége van a gyermekeknek arra, hogy részt vegyenek szüleikkel együtt a gyülekezeti életben, és ott legyenek a templomban, akár csak néhány percre is, amíg tovább viszik őket a gyermek-istentiszteletre. Lássák, hogy szülei hogyan köszönnek, hallgatják az igehirdetést, hogyan beszélnek a többi gyülekezeti taggal, a lelkésszel, hitoktatóval.

Igen, a hitoktatóval is. Mert a hittanórák, ahol pedagógus szakemberek tanítják a hittant, szintén sokat jelentenek a gyermekek hitbeli nevelésében. Már óvodás kortól kezdve. Ne féljenek majd református hittanra beíratni, sőt bátorítsák gyermeküket is, hogy ott csak jót tanulnak. Végül a hitoktatás részben már előkészíti a várt konfirmációra való felkészülést is.

A gyermekek, akiket kezdetől hitben nevelnek, és látják szüleiket úrvacsorázni, alig várják, hogy ők maguk is úrvacsorázhassanak a konfirmációjuktól kezdve.

5. Úgy neveltetem – a keresztszülőkről

A keresztszülőség ma

Amikor a szülők kiválasztották a keresztszülőket a mostani keresztelésre készülve, ezzel a keresztszülőket megtisztelték, szeretetközösségükbe vonták. A keresztszülőkkel való kapcsolat (ahogy régebben mondták: a keresztkomaság) a családi, baráti kapcsolatokon belül egy bensőségebb, fontos kapcsolat. Szokás úgy választani a keresztszülőket, hogy azáltal a családi, baráti kapcsolatokat erősítsék.

Időnként meg sem gondoljuk, hogy milyen jelentősége lehet később ennek. Hiszen a keresztszülőkhöz talán hamarabb elkerül akár önállóan is a gyermek, mint más rokonokhoz, barátokhoz. Ezért sem a szülők részéről nem mindegy, hogy kire bízzák a gyermeküket, sem a keresztszülők részéről nem mindegy, hogy milyen felelősséget vállaltak.

Előfordult, hogy egy házaspár, súlyos betegséggel küszködve, úgy választott a gyermeküknek keresztszülő párt, hogy ha nem tudnák gyermeküket felnevelni, akkor tudják, hogy kire bízhatják rá földi életből távozásuk előtt a gyermeküket.

Vannak vidékek, ahol a keresztszülők azzal a kölcsönös elhatározással vállalják oda-vissza a keresztszülőséget, hogy ott lesznek a gyermek minden nagyobb életfordulóján, hogy anyagilag segítsék. Legyen az cipő, kabát vásárlása, ballagás, továbbtanulás, házasságkötés...

S milyen nagy segítség az egy szülőnek, ha tudja, hogy lesz kire számítani akkor, amikor egy-egy alkalommal a kiadások nagyra nőnek a családban.

Ha ezek a kapcsolatok szeretettel alakulnak ki és a kölcsönös szeretet és tisztelet motiválja annak létrejöttét, akkor meg kell becsülni, és szorosan fent kell tartani.

A keresztszülői kapcsolat egy különleges, állandó készenléttel, figyelemmel élő kapcsolat. Nyomon kíséri a keresztgyermek életútját. Figyelemmel kíséri: mikor van, mikor lehet szükség arra, hogy belépjen a gyermek életébe, segítséggel, jó tanáccsal, vagy éppen (kamaszkorban) egy kis „kiszellőztetéssel”. Ahhoz természetesen elég szorosnak kell lenni a kapcsolatnak, hogy a gyermek is bizalommal tudjon hozzá fordulni. Az évente 1-2 alkalommal látott keresztszülő a gyermek számára nem sokat jelenthet.

Itt azonban igen bölcsen kell élni a lehetőségekkel és nem szabad azokkal visszaélni sem a szülőknek, sem a keresztszülőknek. A keresztszülőknek különösen is meg kell tanulniuk azt az érzékenységet, amikor észlelni tudják: Mikor kell előrébb jönni és mikor kell hátrébb húzódní. A keresztszülőnek sem „soknak”, sem „kevésnek” nem kellene lennie. Ezért odafigyelő életét meg kell határoznia a készséges jelenlét és a tapintatos háttérben maradás kettősségének. A keresztszülő legyen itt a földön támasz, menedék a gyermeknek, de nem kibúvó nyújtója a szülő iránti szeretet kötelessége alól, sem „cinkos” a szülővel szemben.

A keresztszülőknek mindig vigyázniuk kell arra, hogy ne borítsák fel a keresztgyermekük lelki békéjét egy esetleges kettős nevelés által. A gyermek elsősorban a szüleihez tartozik! A keresztszülő lehet „pótpapa”, „pótmama”, de nem „csereszülő”.

Mindemellett nem kerülhetjük ki, hogy a keresztszülőség a keresztség sákramentuma kiszolgáltatásakor erősítetik meg. Ezért a keresztyén egyház felől nézve szorosan összefonódik a keresztséggel. Annál is inkább, mert a keresztelés alkalmával nemcsak a szülők tesznek fogadalmat, hanem a keresztszülők is. Rájuk vonatkozik a fogadalomban az „úgy neveltetem”: hogy, ha majd felnő a gyermek, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt.

Ezért a keresztszülő is felelős Isten és a gyülekezet színe előtt, hogy a megkeresztelt gyermek a Jézus Krisztusban való hitben növekedjen fel. S erről a kötelezettségéről a keresztszülő is számot fog majd adni a Mindenható Isten előtt.

A keresztszülői tiszt a családi, baráti közösségeket is erősítheti. De amellet, hogy a keresztszülők gyakran részt vesznek a gyerekről való anyagi gondoskodásban, a legfontosabb feladatuk a gyermek keresztyén hitben való nevelése, Isten dicsőségére.

A keresztszülőség régen

Ahhoz, hogy ugyanazt értsük a keresztszülő feladata, tisztsége, szolgálata alatt, nézzük meg, hogy honnan eredt a keresztszülőség. Kik voltak régen a keresztszülők?

A „régen” alatt nem a „belátható” 3-4 generációt értem, hanem korban visszamegyünk az első keresztyén évszázadokhoz.

Az első keresztyén évszázadokban kialakult az a gyakorlat, hogy aki az Egyházba be kívánt lépni, azt hosszabb, akár 2-3 éves időszakon át is tanították a keresztyén hitre, Jézus Krisztus követésére. Nem volt könnyű abban az időben a keresztyén hitet vállalni azoknak, akik vágytak arra, hogy Jézus Krisztussal közösségben éljenek. Sokszor gúnyolták őket a sokistenhívő világban. Megvetették őket, mert voltak „divatosabb” vallások is. Időről időre üldözések alakultak ki, amikor a keresztyéneket megfosztották jogaiktól, elzárták őket az érvényesülés útjától, sőt nyilvánosan megalázták, megszégyenítették őket. A legzordabb időszakokban a keresztyénüldözések véres üldözések voltak. Fegyveres erővel elhurcolták őket. Hol pogromot hajtottak végre ellenük: otthonaikat is felgyújtva, lemészárolták őket. Hol hatóság döntött a kivégzésükről. Máskor pedig összefogták őket és nyilvános kivégzéseken, kiéhezett vadállatok elé terelték az arénákban, vagy tömegesen feszítették keresztre őket. Erről a korszakról lehet olvasni pl. Henryk Sienkiewicz, Nobel-díjas író *Quo vadis* c. regényében, amely a Néro császár féle keresztyénüldözés korszakában játszódik.

A keresztyénüldözések már nem sokkal az első pünkösöd, az egyház születésnapját követően megkezdődtek. Hol szórványosan, hol az egész Római Birodalomra kiterjedően, hivatalos, állami rendelettel. Azóta Jézus Krisztus követőinek üldözése kisebb-nagyobb szünetekkel mindig létezett, még akkor is, amikor hivatalosan a keresztyénség államvallás volt. Ma is vannak olyan országok, ahol tilos keresztyénné lenni. Ilyen több mohamedán ország, vagy pl. Észak-Korea, Kína, stb. Ezekben az országokban a keresztyén hitre térésért börtön, száműzetés, munkatábor, vagy halál jár, ha kiderül. Van, ahol más vallásúak támadnak keresztyénekre, akár úgy is, hogy a templomot rágyújtják a benne lévő gyülekezetre. Pl. Indonéziában, vagy egyes afrikai országokban.

De Magyarországon is, 1990 előtt, a szocializmus idején, hol durvább, hol „finomabb” eszközökkel, végig azon volt az államhatalom, hogy a keresztyén egyházak életét ellehetetlenítse. Nem tiltották be az egyházakat, de beszorították a templomokba. Mindent megtettek, hogy korlátozzák az egyházak tevékenységét, és akadályozzák, hogy az evangélium hirdetésével elérjék az emberek tömegeit. Akik ennek ellenére nyíltan vállalták hitüket és vallást tettek Jézus Krisztusról, azokat különösen is üldözték. Sokan voltak, akik verést, börtönt, internáló tábort, száműzetést, halált szenvedtek hitükért hazánkban is, különösen az 1960-as évek végéig. Voltak, akiket elvittek, vagy pl. leszállítottak vonatról és soha többé nem kerültek elő. Másokat a munkahelyükről űztek el, s nem kaphattak állást saját szakmájukban, hivatásukban. Volt, aki a hitéért az egyetemi katedráról elmozdítva lett utcaseprő és szenes hordár. Volt, akit több tíz kilométerre helyeztek el, s a családjával csak a hétvégeken találkozhatott, mert templomba járt. Betiltották az iskolai hitoktatást. Sok gyerek és diák kapott intót, vagy rontották le a jegyét, kapott kettes magatartást, kettes szorgalmi jegyet, miközben példás életet élt és minden tantárgyból jeles volt, csak azért, mert gyermek-istentiszteletre járt, vagy konfirmált. Sok gyereket és diákot szégyenítették meg nyilvánosan, vagy manipulálták őt és szüleit, csakhogy ne járjon a vasárnapi iskolába, a gyülekezeti közösségbe. Másokat besúgókká tettek, előnyökért vagy éppen fenyegetéssel, zsarolással, agymosással, hogy saját egyházuk, közösségük, lelki testvéreik ellen dolgozzanak. Mert ez is része volt az egyházellenes munkának, az egyház szétrombolására törekvésnek.

Sokan ezekben az időkben fordultak el az egyháztól. Otthon talán még imádkoztak, de a gyermeküket már nem kereszteltették meg, nehogy bajuk legyen. Mások több tíz vagy száz kilométerre vitték el gyermeküket megkereszteltetni, titokban. De éppen a titkolózás miatt végül nem nevelték hitre gyermeküket. Így lett ennyire vallástalan, hitetlen a magyar népünk.

Elmondhatjuk, hogy csak az Úr kegyelme, hogy még nincs végünk! Isten ezekben az évtizedekben is adott bátor hitvallókat, és Isten könyörült az egyházunkon is, hogy bár megtörve, megfogyva, de mégis megmaradhattunk. Lassan feledésbe megy, hogy nem is olyan régen a szocialista országokban kegyetlen keresztyénüldözés folyt, leginkább a Szovjetunióban, Romániában és Kelet-Németországban. De hazánkban is. Minden diktatúra gyűlöli Krisztust, Aki szabaddá teszi életünket, Aki által van a szabadulás büntől, kárhóztától.

Azért beszélek erről ennyit, mert a „keresztstülőség”, pontosabban annak az elődje a keresztyénüldözések korában fejlődött ki. Azok, akik belépni szerettek volna az Egyházba, az akár 2-3 éves felkészülés és felkészítés alatt úgynevezett tanúkat kaptak maguk mellé. A tanúk feladata volt, hogy segítsék a keresztyén hitben fejlődni a megkeresztelendőket. Nemcsak ők tanították az úgynevezett katekumenusokat. De ők is. Ők álltak mellettük, ha kérdéseik, vívódásaik voltak. Ők álltak mellettük, ha hitükben meginogtak. De ők álltak a katekumenusok mellé akkor is, amikor a gyülekezet közössége előtt tanúskodni kellett, hogy a kereszttség sákramentumát felvenni készülőök valóban ismerik Jézus Krisztust, ismerik az egyház tanítását, és kitartottak a hitben hűségesen, bármivel is kellett szembenézniük. Egyszerre voltak tanúi, de segítői, tanácsadói, lelkipozozói is a keresztelésre készülőöknek és családjuknak, házuk népének.

Aki a tanú szolgálatát vállalta egy üldözéses korban, az különösen is sokat vállalt. Ezt csak a legkipróbáltabb keresztyének vállalhatták. Mert mi van, ha a keresztelésre jelentkező meggondolja magát, és feljeleníti a keresztyéneket? Mi van, ha eleve csak befurakodott áltestvér? Akkor a tanú, a „keresztstülő” van legelőször is veszélyben. Az életével játszik. Aki azonban vállalta akkor a Krisztus népéhez tartozást és végül megkeresztelkedett, már érettebb hittel tette, s azonnal beléphetett az úrvacsorázók közösségébe. Ezért tanúnak, „keresztstülőnek” lenni nagy tisztesség, de nagy felelősség is volt.

Beszéltem olyan presbiterrel, aki a XX. század végén volt egy felnőttkorban keresztelésre készülő fiatalnak több éven keresztül kísézője, itt Magyarországon. S ha keresztyénüldözés akkor már nem is volt, mégis igen sok odafigyelést, szeretetteljes kísérest jelentett a részükről, míg végül odaállhattak a feleségével a fiatal mellé, tanúskodva arról a gyülekezetükben, hogy egy valóban istenfélő, keresztyén életet élő ember kéri felvételét a református keresztyén anyaszentegyházba.

Régen a tanúnak a feladata volt a hitben kezdőt segíteni, hogy elérkezessen oda, amikor vállalni tudja hittel a belépést az Egyházba, Jézus Krisztus követői közé, megkeresztelkedjen és az úrvacsorázó gyülekezet tagja lehessen.

A keresztstülő is nevel – Krisztusra

A keresztstülő is tartozik Isten és emberek előtt azzal, hogy keresztgyermekét segítse a Jézus Krisztusban való hitre. Erre tesz fogadalmat a keresztelés alkalmával.

Ahogy a szülőkkel kapcsolatban elhangzott, úgy a keresztstülőkre is érvényes: Jézus Krisztushoz vezetni az tud, aki maga is Jézus Krisztus követője. Ezért az egyház részéről természetesnek kell venni azt az elvárást, hogy a keresztstülő maga is megkeresztelt, konfirmált, templomba járó, az úrvacsorával rendszeresen élő, az egyház hétköznapi szolgálatában részt vevő református keresztyén legyen.

A keresztstülő is felelős a gyermekért. Igaz, hitet ő sem tud adni a gyermeknek, ahogy a szülő sem. A hit mindig megmarad a Szentlélek ajándékának. Azonban a keresztstülő is rá tud mutatni a kegyelem forrására, Jézus Krisztusra és tud nevelni a krisztusi hitre.

A gyermekkel való találkozás alkalmait szeretettel, bátran és bölcs tapintattal ki lehet és ki kell használni arra, hogy tanúskodjon a gyermeknek a Szentháromság Istenbe vetett hitéről. Ha keressük, meg lehet találni az alkalmat arra, hogy erőltetés nélkül, természetes egyszerűséggel együtt imádkozzunk a keresztgyermekünkkel. Vagy legalább is meghallgassa a keresztstülő családjában mindennapi rendszerességgel, nem mesterkélten elhangzó

imádságokat. Beszéljen el a keresztszülő is a keresztyermekének bibliai történeteket, személyes hittapasztalatokat, hiszen ezzel segíti a szülők nevelését is: A gyermekeknek nagy élmény, ha nemcsak otthon, hanem másoktól is hallhatják az ismerős történeteket, Isten szeretetéről való beszédet. Ha mindez példamutató keresztyén étellel, szeretettel és jósággal társul, a gyermek több felől is megerősítést kap, hogy valóban érdemes e földi életben az Úr Jézus Krisztust szeretni, őt követni és az üdvösségben reménykedni. S ha a gyermek elbizonytalanodik, mert maga körül egészen mást lát, nem biztos, hogy ezt az elbizonytalanodást otthon elmondja. De ha a keresztszüleje előtt megnyílik kétségeivel, akkor jó alkalom lehet ez arra, hogy a keresztszülő is bizonyosságot tegyen Isten hatalmáról, s arról is, hogy őt hogyan segítette meg a Feltámadott Úr Jézus Krisztus a kételkedő időszakában.

A keresztszülőnek éppúgy el kell tudni mondania a gyermeknek, ahogy a szülőknek is, hogy a keresztség megerősített abban, hogy Isten népének közösségéhez tartozunk már itt a Földön is. Isten országának törvényei már most is érvényesek ránk. Isten törvénye már itt a Földön is meghatározza életünket. És amikor választani kell, hogy azokat követjük-e a hétköznapi életben, akik Jézus Krisztus nélkül akarnak élni, vagy azok cselekedeteit tesszük, akik Isten hűséges szeretetének szövetségét meg akarják tartani, akkor mi az utóbbiakhoz csatlakozunk.

Azt is meg kell és meg lehet tanítani a gyermekkel, hogy nem kivonulni kell a világból, mert Jézus Krisztus sem vonult ki a világból. Ellenben ebben a világban, a hétköznapi események között is Urunknak valljuk az Uraknak Urát és a királyoknak Királyát.

S amikor elérkezik egy-egy évforduló, sorsforduló a gyermek életében, akkor a keresztszülő ajándékként Isten iránti hálával ajándékozhat gyermekbibliát, keresztyén kifestőket, keresztyén gyermekkönyveket, keresztyén regényeket, később teljes Bibliát is. Vagy, ha pl. filmet akar ajándékozni, akkor nemcsak mesefilmeket, kalandfilmeket, ismeretterjesztő filmeket lehet ajándékozni, hanem olyan keresztyén történeteket, filmeket, amelyek szintén le tudják kötni a gyermek figyelmét és lelkét is erősítik, nemesítik.

Érdeemes ebből a szempontból benézni pl. a www.albaref.hu weboldalra, ahol gazdag keresztyén „videotéka” található, letölthető filmekkel. Gyermekeknek, fiataloknak, felnőtteknek egyaránt hasznos.

S amikor arra lehetőség nyílik, akkor a keresztyermeknek a keresztszülő is segíthet részt venni nyári református keresztyén táborokban, gyermek- és ifjúsági táborozásokon, hogy más, szintén keresztyén családokból származó fiatalokkal is együtt lehessen, közöttük is találhasson barátokat, ismerősöket, levelező, chat-elő partnereket.

A keresztszülők feladata is a gyermek keresztyén hitben nevelése. Ehhez sokféle eszközt használhatnak, de a legfontosabb a hitben példamutató életük.

A keresztszülő a gyermek szüleit is támogatja

Mindeközben különösen is oda kell figyelni arra, hogy a keresztszülő nemcsak a keresztyermekét, hanem lelkiében annak egész családját, a szülőket is támogatja. Mert Jézus Krisztus követése, akaratának keresése közben ebben a sokféle világban időnként eltévedhetünk, elbizonytalanodhatunk. Szükség van arra, hogy egymásért imádkozva, egymást segítve, buzdítva, de ha kell: egymást figyelmeztetve éljünk egymás mellett.

Ugyanígy szükség lehet a bátorításra, amikor a gyermeket gyermek-istentiszteletre, hittanoktatásra járattuk. Nem minden keresztyén családnak adatik meg, hogy a közvetlen környezetében hasonló gondolkodásúak éljenek. S mivel az egész világ arra van berendezkedve, hogy menjünk a könnyebb ellenállás irányába, ezért elbizonytalanodhatnak a szülők, hogy vajon jó lesz-e, ha gyermekük „kilóg a sorból”. Ilyenkor a keresztszülő bátorító szava, a kereszteselési fogadalomra emlékeztető szava a szülőknek is segítség lehet, hogy továbbra is keresztyén hitben, Jézus Krisztus követésére neveljék a gyermeket. Akinek nem

muszaj tökéletesnek lennie. Hiszen szülei, keresztszülei sem azok. De akinek mutathatunk irányt arra az életre, amit élni érdemes.

Ha a keresztszülők viszonylag sokat vannak együtt a keresztyermekükkel, akkor magától értetődően hatnak rá, s akkor is nevelik, terelik, amikor erre nem gondolnak. Ezért jó két alapszabályra határozottan ráállni:

Az egyik: a keresztség kötelez Jézus Krisztus mellett. De ezt nem a gyermektől kell elvárni, hanem magunktól. A gyermeknek pedig példát kell adni, és bátorítanunk kell, hogy kérje Isten segítségét, hogy önként, hittel tudjon elköteleződni Jézus Krisztus mellett.

A másik: A keresztszülőnek – bár ő időnként „szelepet” biztosít a gyermeknek, hogy kiadhassa a szülői házban felgyűlt feszültségét – határozottan nevelnie kell a keresztyermekét a „Tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú ideig élhess azon a földön, amelyet az ÚR, a te Istened ad neked!” parancsolatára.

Légy hű Krisztushoz és ragaszkodj szüleidhez! Ezt a sorrendet és a szeretet két irányba ható, de szorosan összetartozó útmutatását a keresztyermek nevelése során mindig szem előtt kell tartani. Ezzel a keresztszülő a keresztyermek szüleinek is tartozik. Így tudja elkerülni, hogy a gyermek ne öröklődjön kétfelé. Hiszen aki Jézus Krisztust szereti, annak életéhez szorosan hozzátartozik a szülei és a másik ember szeretete.

A kettős (a szülői házban megszokottól eltérő, azzal ellentétes) nevelés könnyen árthat a gyermeknek. Ezért ezt kerülni kell, de minden segítséget meg kell adni ahhoz, hogy a gyermeket annak szülei istenfélelemben neveljék. Mert a keresztszülő ígéretet és fogadalmat tesz arra, hogy a keresztyermekét úgy nevelteti, hogy majd Jézus Krisztus követője legyen. Nagyon sok bölcsességet és bátor hitet kell kérni Krisztustól, hogy ennek megfelelhessenek.

Időnként előfordul, hogy szülők, keresztszülők, nagyszülők valami konkrét ajándéokra (motor, laptop, egy nyaralás, stb.) tesznek ígéretet, ha a gyermek „lekonfirmál”. Ha valami, akkor ez éppen a kettős nevelés, tehát rossz nevelés eszköze. Mert Isten rendelkezésével szemben azt sugallja, hogy a hit dolgai, Jézus Krisztus szeretete, kegyelme megvásárolható. Ezért a gyermekek ilyen jellegű megkönyékezését egyszer s mindenkorra kerüljék el, már kisgyermekkorától kezdve. Inkább mutassanak rá, amikor csak lehet, hogy már az is Jézus Krisztus ajándéka, hogy megkeresztelkedhettünk, hogy az Úr Jézust ismerhetjük. Isten szeretete a legnagyobb ajándék. Ha az igazi értékeket, kincseket felismeri a gyermek, amelyeket lehetetlen pénzen megvásárolni, akkor könnyebben eligazodik, elboldogul ebben a túlságosan is anyagias világban.

Ezért nem az az igazi feladata a keresztszülőnek, hogy mindig ajándékokat vigyen, hanem az, hogy a gyermek figyelmét Isten hatalmas tetteire, teremtő munkájára, lelki ajándékaira, szeretetére irányítsa. Így tanítva arra is, hogy a szülők szeretete nem abban mutatkozik meg igazán, hogy elhalmozzák minden földi jóval gyermeküket, hanem abban, hogy mindig jelen vannak az életében. S ezért a szülők is mindig tiszteletre méltók. Ha így tudunk gondolkodni, nem válik a keresztszülőség a gyermek kegyeiért, elismeréséért való versengéssé sem, hanem erős összefogást ad a gyermek üdvösségre való vezetéséhez.

A keresztszülő a keresztyermek szüleit is segíti, hogy a Jézus Krisztusban való hitben neveljék gyermeküket. Ennek során nemcsak biztatja, bátorítja, inti a szülőket, hanem a keresztyermeket is tanítja a Jézus Krisztus és az Egyház iránti hűségre, úgy, hogy közben tanítja a gyermeket szülei tiszteletére is.

6. A keresztelési istentiszteletről

A keresztelés a gyülekezeti istentisztelet része

A keresztelés nemcsak a család, hanem az Egyház, a gyülekezet ünnepe is. Mivel a keresztség sákramentuma a Jézus Krisztussal való közösséget, az Isten népébe való belépést is kifejezi és hirdeti, ezért a keresztelés nyílt és nyilvános esemény a gyülekezet közösségében. Így a gyülekezet főistentiszteletén, vasárnap (esetleg a nagy ünnepek második napján, vasárnapi rend szerint tartott istentiszteleten) délelőtt történik.

A sákramentummal való élés, így a keresztelés és az úrvacsora is az istentisztelet egyik főrésze. De csak az egyik része. A teljes istentisztelet magában foglalja mind a gyülekezet közös igehallgatását, Istent dicsőítő éneklését és imádságát, mind a sákramentumokkal való élést is. Ezért a gyermeküket megkereszteltetni kívánó családokat természetes módon a teljes istentiszteletre várjuk.

Ahogy korábban erről már volt szó, az írott, a hirdetett és a látható Ige is Isten kegyelmes üzenetét hirdeti, ezek elválaszthatatlanul összetartoznak. Nem is tehetjük meg tehát, hogy a sákramentum a felhangzó Ige, a felhangzó Isten szava nélkül szolgáltatassék ki.

Így az istentisztelet sákramentumos része a Szentírás olvasása, az ige hirdetése, a Szentháromság Isten segítségül hívása után, az istentisztelet második felében van.

A keresztelés teljes istentiszteleten, a templomban történik. A családot a teljes istentiszteletre várjuk, amelynek második részében történik meg a sákramentum(ok) kiszolgáltatása.

Hogyan bírja ki a gyermek?

A gyermek nem feltétlenül bír ki egy teljes istentiszteletet. Van, aki végigalussza az istentiszteletet, még a keresztelésre sem ébred fel. Van, aki éppen azért nyugós, mert nem tud elaludni, és már nagyon fáradt. Van, aki akkor ébred, amikor kiszállnak az autóból, és ezért frissen, minden érdekl. Nincs, nem is lehet „elvárás” 1-2 éves korig, hogy hogyan kell egy kisgyermeknek viselkedni a templomban. Nagyobb gyermekektől is legfeljebb annyit várhatunk el, amennyit bölcsődében, óvodában el lehet várni. Van, aki nyugós. Ha egy-két percig sír, vagy egy kicsit nyugós, az nem okoz gondot. Ha hosszabban sír, és sem teáztatással, sem más módon nem tudják megnyugtatni, akkor, ha szükséges, az egyik szülő, keresztszülő, vagy más családtag kiviheti a gyermeket a templomtérből a gyülekezeti terembe, vagy jó idő esetén a templomkertbe. Ha a kicsi mozogni kíván, egy kicsit járkálni szülei körül, akkor engedjék, azzal nem zavarja az istentiszteletet. Azt azonban kérem, hogy csörgő-zörgő játékot ne adjanak a kezébe. Ha abban a korszakban van, hogy szívesen eldobál tárgyakat, akkor csak puha, nem csattogó tárgyakat adjanak oda neki. Lehetőleg figyeljenek rá, hogy ne legyen éhes, szomjas. Ha mégis megéhezik, megszomjazik, akkor csendben itassák, etessék meg, de semmiképpen sem zörgő zacskóból tegyék meg.

A család számára a kisgyermek központi helyen van azon a napon. Mégis kérem, hogy a családtagok közül ne mindenki a gyerek körül forogjon. Beszéljék meg előre, hogy ki az a két-három családtag, aki a gyermekre különösen odafigyel. Az istentisztelet, az ünnep méltóságát rontja meg – végső soron a család számára is – ha minden családtag a gyermekkel akar foglalkozni. A gyermek, még a csecsemő is érzi, hogy ha a környezete ünnepélyesen, csendben akar maradni. Ez nyugtatóan is hathat a kicsire. De ha mindenki a gyermek körül mozog, az a gyermeket még nyugtalanabbá, feszültebbé teheti.

A csecsemő, kisgyermek a saját életkorának, elevenségének, pillanatnyi egészségi állapotának, fáradtságának megfelelően tud csak részt venni az istentiszteleten. Semmiképpen nem várható el tőle, hogy a felnőttekhez hasonlóan viselkedjen. De a szülőknek kell elsősorban odafigyelni, hogy a gyermeknek segítsenek „elviselhetővé” tenni a talán számára hosszú istentiszteletet.

Ki keresztel?

A válasz talán túl egyszerűnek tűnik: Lelkész, aki az istentiszteleten liturgikus öltözetben, fekete öltönyben vagy kosztümben, palástban szolgál. Az a lelkész, aki azon a napon a szolgálatban soron van. Sokszor előre nem is tudjuk megmondani, hiszen az élet zajlik, s lehet, hogy éppen egy helyettesítő lelkipásztor szolgál.

Jóllehet fontosak a személyes ismeretségek, a személyes kapcsolat a lelkipásztossal is, de a keresztség sákramentuma felől nézve nem az számít, hogy melyik lelkész szolgál éppen. Sokkal inkább az a fontos, hogy aki a keresztelést végzi, az Jézus Krisztus Lelkének felhatalmazásával, a Magyar Református Egyház és a helyi gyülekezet megbízásából végezze a szolgálatot. Hiszen, ahogy az első találkozás alkalmával elhangzott: a keresztelés középpontjában Jézus Krisztus van. Az másodlagos, hogy éppen melyik felszentelt lelkipásztor, lelkész vagy lelkész nő végzi magát a szertartást. Hiszen a keresztelést végző lelkipásztor felhatalmazott szolgál. Nem több és nem kevesebb. A lelkipásztornak a legnagyobb „rangja”, hogy Isten igéjének szolgálója lehet. De ez kötelezi is arra, hogy mindent kizárólag Isten Igéjének alapján, a református (rég, hosszabb és kifejezőbb nevén: evangélium szerint reformált keresztyén) egyház rendje szerint végezzen.

A keresztelést Jézus Krisztus felhatalmazásával, az Egyház és a helyi gyülekezet megbízásából az éppen szolgálatra beosztott lelkész végzi.

Mennyibe kerül a keresztelés?

Mivel ez a kérdés – a beidegződött rossz szokások, az Interneten olvasható ilyen-olyan, sokszor rémes beszámolók, híresztelések, stb. alapján – előbb vagy utóbb úgymint előkerül, ezért hadd essék szó róla itt, nyíltan.

A keresztség: sákramentum. Annak a Jézus Krisztus rendelése, Aki önmagát adta áldozatul értünk a golgotai kereszten. Aki meghalt, hogy mi életet nyerjünk. A keresztség árát Jézus Krisztus fizette ki. „... nem veszendő dolgokon, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg atyáitoktól örökölt hiábavaló életmódokból, hanem drága véren, a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak a vérén.” (1Pt 1, 18-19). Ott, ahol az Isten Fia ilyen árat hozott értünk, csak azt mondhatjuk: a keresztség megfizethetetlen. Isten bűnbocsánata, örök életet adó kegyelme megfizethetetlen. Mert ha mi, emberek megfizethettük volna, akkor nem kellett volna Istennek a tulajdon Fiát feláldozni értünk. Mi semmit sem tudunk tenni, amivel kiérdemelhetnénk Isten szeretetét. Nincs semmink, amit Istennek adhatnánk, hiszen minden, amink van, azt éppen Istentől kaptuk. Mit is fizethetnénk hát az Isten kegyelméért?

Volt már szó arról, hogy Isten nem korrupt. Őt nem lehet semmivel befolyásolnunk, de elfogadhatjuk az ő nekünk adott ingyen ajándékát.

A keresztség: Isten ajándéka. A sákramentumokra különösen is érvényes Jézus Krisztus parancsa: „Ingyen kaptátok, ingyen adjátok.” (Máté 10, 8)

Jézus Krisztust csapjuk arcul, ha a keresztségért bármilyen fizetséget ajánlanánk fel a lelkésznek, vagy ha a lelkész bármilyen fizetséget kérne, fogadna el a keresztelésért. Meggyőződésem, hogy igen súlyosan vét a szent és felséges Isten ellen, de az Egyház rendje ellen is az, aki a keresztelésért, a kereszteléssel kapcsolatban bármit kínál, kér és elfogad.

A sákramentum kiszolgáltatása ingyenes, azért a lelkipásztor semmit sem kérhet és semmit sem fogadhat el.

Hogyan mutathatja ki mégis a hálóját a család?

Valaki azt mondta nekem egyszer, amikor erről szó volt: „Tiszteletes úr! A Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen. Mondja meg, mivel tartozom?” Nos, először is: Krisztus sírját valóban nem őrizték ingyen. De nem a Krisztushoz tartozók, a Krisztust szeretők, hanem éppen az ellenségei őriztették és őrizték a sírt! Tehát ez a szolás sok helyre tartozhat, azonban ide semmiképpen sem. Ez a szolás éppen Jézus Krisztus megcsúfolására való!

Másodszor: Jézus Krisztus szeretetéért, váltságshaláláért, bűnbocsánatáért, az örök életért valóban tartozunk mindannyian Krisztusnak. Az egész életünkkel. De: hálából.

Nem tudjuk megfizetni kegyelmét, de tartozunk neki a hálás életünkkel. Azzal, hogy megbecsüljük azt, amit ő nekünk adott. Azzal, hogy a vére árán megtisztított életünket nem akarjuk újra és újra beszennyezni. Tartozunk azzal, hogy egész életünkben őt követjük, és nem térünk rá olyan utakra, amelyek visszavisznek a bűnbe. Tartozunk Jézus Krisztusnak azzal, hogy olyan közösségeket keresünk, ott érezzük jól magunkat, ahol szintén szeretik Jézust. És elhagyjuk azokat a társaságokat, ahol Jézus Krisztust nem szeretik, sőt gyűlölik. Tehát az Egyház közösségében élünk, részt veszünk az egyház szolgálatában, és mindent megteszünk azért, hogy Jézus Krisztus szeretetét gyermekünk is és mások is megismerjék.

A Heidelbergi Káté, egyházunk egyik hitvallása ezt így fogalmazza meg:

„86. kérdés: Ha Isten minden nyomorúságunkból egyedül kegyelemből, minden érdemünk nélkül Krisztus által szabadít meg, akkor miért kell jót cselekednünk?

Azért, mert miután Krisztus minket vérén megváltott, Szentlelkével meg is újít, hogy hozzá hasonlóká legyünk, hogy a sok jóért Isten iránti hálánkat egész életünkben megmutassuk, és őt dicsőítsük. Továbbá azért, hogy ki-ki a maga igaz hitéről a hit gyümölcseiből bizonyosságot szerezzon. Végül azért, hogy istenfélő életünkkel másokat is megnyerjünk Krisztusnak.

87. kérdés: Ezek szerint nem üdvözülhetnek azok, akik hálátlan és bűnben megátalkodott életükből Istenhez meg nem térnek?

Semmiképpen, mert amint az Írás mondja: *„sem paráznák, sem bálványimádók, sem házasságtörők, sem bujálkodók, sem fajtalanok, sem tolvajok, sem nyereszkedők, sem részegesek, sem rágalmazók, sem harácsolók nem fogják örökölni Isten országát”.*

Egyetlen módon köszönhetik meg a Szentháromság Istennek gyermekük megkeresztelését: Ha egész életükben Jézus Krisztusnak szolgálnak az egyház közösségében és erre tanítják gyermeküket is.

Néhány gondolat a keresztség sákramentumának jegyéről

A keresztségben a külső, látható jegy a tiszta víz. Erről már volt szó. A keresztelekor a gyermek fejét egy kis vízzel leöntve kerül a sákramentum kiszolgáltatására. Maga a szent cselekmény jel és pecsét gyermekük életén, Jézus Krisztus üdvözítő kegyelmének, az újjáteremtett életnek, az újjászületésnek bizonyosága. Hirdeti a Krisztusban nyert új élet kezdetét. Hirdeti a bűntől való szabadulást. Hirdeti a Jézus Krisztusban való elköteleződést.

A „keresztvíz”, a kereszteleési kancsóban lévő víz nem más, mint langymeleg csapvíz. Nincs semmilyen mágikus szertartás, ami ezt a vizet rendkívülivé tenné önmagában. Attól különleges és addig különleges, hogy keresztelezéshez használjuk. Nem „szenteltvíz”. De akkor és ott a sákramentum kiszolgáltatására van odaszánva, Isten szolgálatára odaszentelve.

Mivel nem önmagában a keresztelekor használt víz „keresztel”, ezért nincs semmilyen kötelezettségük a vízzel kapcsolatban és nem kell semmilyen különleges tisztelettel körülvenni. Mit is jelent ez a gyakorlatban? A megkeresztelt gyermek fejét, ha félnek, hogy a kicsi megfázik, meg lehet törölni. Le lehet törölni róla a vizet. Különösen, ha mocorgott, fejét forgatta és ezért az arcába, szemébe ment a víz. Töröljék le, hogy megnyugodjon, ne sírjon. Nem vétenek ezzel sem Isten, sem emberek ellen.

Le lehet törölni a vizet, és ne törődjenek semmilyen olyan babonával, hogy a keresztvizet „leszedik” a gyermek fejéről. Jézus Krisztus lesz a hit által gyermekük oltalma, nem pedig a keresztelekor használt víz. A keresztvízhez fűződő minden babona azt sugallja,

hogy maga a keresztség fontosabb, mint az az Isten, aki a vizet is teremtette, aki a keresztség sákramentumának szertartását elrendelte, aki győzött bűn és halál felett.

Igen szent dolog történik akkor, amikor elhangzik majd a keresztség sákramentumának kiszolgáltatásakor: „Keresztellek téged az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében.” Ennek a szent eseménynek a mélységes titkát csak hittel tudjuk befogadni: a Szent Isten, a Feltámadott Úr Jézus Krisztus szövetségébe fogadja megkeresztelt gyermeküket. Elmondhatják örömmel, hogy gyermekük Jézus Krisztusé. De ezt nem a víz viszi végbe. Hanem Jézus Krisztus a Szentlelke által.

A keresztség sákramentuma a hit által megszentel és Jézus Krisztus tulajdonává tesz az Ige erejével és a Szentlélek munkája által. Ezért igen szent esemény. De ezt Isten viszi végbe, nem a látható jegy, a tiszta víz, amely kiábrázolja Krisztus kegyelmének munkáját. Ezért nem a keresztesítéshez használt vizet vesszük körül vallásos tisztelettel.

A keresztesítés szertartása

Mint már elhangzott, a keresztesítésre az istentisztelet második felében, a sákramentumos részben kerül sor. Először hangzik az írott Ige, majd a hirdetett Ige, s azt követően kerül sor a látható Igével való élésre. (Bizonyára hallanak ettől eltérő szokást is, de a gyülekezetünkben ezt gyakoroljuk.)

A szószerken, az Úri Imádságot (Mi Atyánk) és az adakozásra felhívó bibliai idézetet követően hirdeti meg a szolgálattelvő a sákramentumot. Ekkor elhangzik majd: keresztesítésre készülve énekeljük ezt és ezt az éneket. (Pl. 329. dicséret 2. versét: „Nem éltem még e föld színén, te értem megszületél; Még rólad mit sem tudtam én, tulajdonoddá tettél...”)

Az ének alatt a lelkész odamegy az úrasztalához, s eközben a szülőknek, kereszteszülőknek a megkeresztelendő gyermekkel együtt szintén az úrasztalához kell állni. Ha vannak kisgyermek a családban, akik látni szeretnék a keresztesítést, szintén kiállhatnak a szülőkhez és kereszteszülőkhez, csendben.

Ezt követően egy fohász (Isten segítségül hívása) hangzik, majd a keresztesítés szereztesési ígéje, amit egy korábbi alkalommal már együtt hallottunk. Rövid igehirdetés következik ezután.

Majd vallást tesztünk keresztesyén hitünkről együtt a gyülekezettel, szülőkkel, kereszteszülőkkel úgy, hogy elmondjuk az Apostoli Hitvallást.

Ezt követően a szülők, kereszteszülők nyilatkozata és fogadalomtétéle hangzik el. A lelkész liturgikus, kötött szövegű kérdést tesz fel, s arra a szülőknek, kereszteszülőknek szívbeli meggyőződésük szerint, hittel, de kötött szöveggel kell válaszolni. A liturgikus nyelv a magyar nyelv ősi szabályai és a keresztesyén testvériség szerint tegező nyelv.

Lelkipásztor: Akarjátok-e, hogy gyermeketek a keresztesítés által az Atya, a Fiú és a Szentlélek Isten szövetségébe, a keresztesyén anyaszentegyházba befogadtassék?

Szülők, kereszteszülők: Akarjuk.

Lelkipásztor: Ígérítek-e, fogadjátok-e, hogy gyermeketeket úgy nevelítek és neveltetítek, hogy ha majd felnő, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt?

Szülők, kereszteszülők: Ígérjük és fogadjuk!

Lelkipásztor: Isten adjon testi-lelki erőt fogadalmatok teljesítéséhez!

Lelkipásztor (a gyülekezet felé fordulva): Ígérítek-e, hogy ezt a gyermeketeket szeretetben és imádságban hordozzátok, és a szülőknek, kereszteszülőknek minden segítséget megadtok ahhoz, hogy őt hitben neveljék?

A gyülekezet felelete: Ígérjük!

Lelkipásztor: Isten Szentlelke adjon erőt ígéletünk teljesítéséhez!

Hálaadás és könyörgés, azaz imádság hangzik ezt követően, amit a lelkész mond.

Mindezek után kerül sor a keresztelezésre. Ekkor az, aki a gyermeket tartja majd a keresztelezés alatt, a gyermekkel együtt közelebb lép az úrasztalához, és követi a lelkész csendes útmutatásait. Általában ilyenkor a lelkész még egyszer megkérdezi a gyermek nevét, amely gyakorlat azért alakult ki, hogy ha több gyermeket is kereszteleznek egyszerre, véletlenül se forduljon elő, hogy más név hangzik el.

A keresztelezés után áldást mond a lelkipásztor, majd átadja a családfőnek a keresztelezési emléklapot, amit kérem, őrizzenek meg, mert később az szolgál annak igazolására, hogy gyermekük a keresztség sákramentumában részesített.

A keresztelezési szertartás a Magyarországi Református Egyház Istentiszteleti Rendtartásában megadott rend szerint történik.

Ki tartsa a keresztvíz alá a gyermeket?

Többféle szokás és gyakorlat határozza meg azt, hogy ki tartsa a keresztvíz alá a gyermeket. Ez tájegységenként is változik, a helyi hagyományokban is változik. Csak néhányat említek meg a sok közül: Van, ahol a lelkész veszi karjára a gyermeket és úgy keresztelezi meg. Van, ahol egy erre felkészített gyülekezeti szolgálattevő veszi át a gyermeket a szüleitől és tartja a keresztvíz alá. Van, ahol az édesapa, van, ahol az édesanya, sok helyen pedig a keresztmama tartja a gyermeket a keresztelezéskor. De nem is soroltam fel mindent.

Két dolog következik ebből: Az egyik, hogy az Egyházban nincs egységes gyakorlat erre nézve. Éppen ezért attól, hogy az egyik helyen egy szokást gyakorolnak, nem jelenti azt, hogy egy másik egyházközségben, egy másik településen ugyanazt fogják gyakorolni. A másik, ami ebből következik, hogy lehet különböző elvi és gyakorlati oka annak, miért is alakult ki egy szokás egyik vagy másik egyházközségben, valójában a sákramentum felől nézve nincs jelentősége, hogy ki tartja a gyermeket a keresztelezéskor. Éppen azért alakulhatott ki annyi szokás, azért nincs egységes gyakorlat és elvárás ezen a téren az egyházban, mert a sákramentumnak nem része, hogy éppen kinek a kezében van a gyermek.

Annál, hogy ki tartja a gyermeket, sokkal fontosabb a jelenlétük, az elhatározásuk, a hitbeli döntésük Jézus Krisztus mellett, s a vágy, hogy a megkeresztelt gyermek Jézus Krisztus követője legyen, s abban neki a szülők, keresztszülők egyaránt segítségül legyenek.

Érzelmileg mégis sokat jelenthet, hogy kinek a kezében van abban a megszentelt és ünnepélyes percben a gyermek. Egyházközségünkben az a gyakorlat, hogy a családon belül döntenek el, ki fogja majd tartani a gyermeket. Először a szülők beszéljék meg egymás között a kérdést és jussanak egyességre. Ezt követően pedig tájékoztassák időben a keresztszülőket is a döntésükről.

Amennyiben nem a szülők valamelyike, hanem a keresztmama vagy a keresztaapa tartja a gyermeket, akkor előre gondoskodjanak arról, hogy a kisgyermeknek ismerősek legyenek a keresztszülei. Érezze biztonságban magát az ő karjukban is. Nehogy attól essen kétségbe, hogy kikerül az édesanyja kezéből egy számára „idegen” kezébe.

Lehet, hogy később meg fogják kérdezni mások Önöktől, hogy mit is kell ilyenkor tenni. Az előbb elhangzottak alapján ne csak a saját tapasztalatukat mondják el, hanem javasolják, hogy azok, akik máshol kereszteleztetni akarnak, érdeklődjenek a kérdéssel annak a gyülekezetnek a lelkipásztorától, ahol a keresztelezés történik.

Az, hogy ki tartja a gyermeket a keresztelezés szertartása alatt, a sákramentum felől nézve másodlagos. De a jó rend és békesség érdekében ezt a kérdést jóval az ünnepi istentisztelet előtt tisztázni kell.

Hogyan tartsák a keresztelés alatt a gyermeket?

A kereszteléskor református egyházunk gyakorlata szerint a gyermek fejére töltünk egy kis vizet, miközben elhangzik, hogy a Szentháromság Isten felhatalmazásával történik a keresztelés, személyesen a gyermeknek szólva, azaz az ő nevét is kimondva.

A gyermek fejről a víz lecsorog, részben a keresztelő medencébe, tálba, részben pedig abba az irányba, amelyre a víz utat talál. Igyekszünk arra figyelni (természetesen ez nem mindig sikerülhet, hiszen sok kisgyermek mozog közben), hogy a víz ne folyjék a gyermek arcára, nyakába, mert ezt nem minden gyermek tűri jól. Ennek érdekében célszerű, hogy a kisgyermeket hanyatt tartsák a víz alá, a nagyobbacskákat pedig úgy fordítsák szembe a keresztelést végző lelkésszel, hogy a kicsi a fejét oda tudja hajtani a keresztelő tál felé. Így a feje tetejéről anélkül csoroghat le a víz, hogy az arcát elérné.

Természetesen minden kisgyermek más egyéniség. Van, aki már néhány hetes korától nem szeret hanyatt feküdni. A szülők, akik ismerik gyermeküket, készüljenek fel ebből a szempontból is, hogy lehetőleg minél kevesebb kellemetlenséget érezzen a kicsi a keresztelés alkalmával. És természetesen imádkozzanak azért, hogy gyermeküknek – bár nem fog emlékezni általában a három éves kor előtti eseményekre – adjon Isten testben is jó élményt a keresztelés alkalmával.

Azt talán el sem kellene mondani, de több kellemetlen tapasztalat alapján mégis elmondom, hogy a kereszteléskor a gyermek fejét tegyék szabaddá. Bizony kellemetlen volt a szülőknél, keresztszülőknél, amikor már a keresztelés pillanatában jutott eszükbe, hogy a kissapkát, nagyobbacska kislány esetében a kis fejkendőt le kellene venni. Csak éppen a kapkodásban még nehezebb volt a sapkát, kendőt kikötni... Egy másik esetben a keresztmama a még pólyában hozott gyermeknél sehogy sem értette, hogy a lelkész miért akarja a pólyát is hátrahajtani a gyermek feje alól, mert nem jutott eszébe, hogy a víz majd oda csuroghat...

Ha a családdal együtt a nagyobb testvérek, vagy unokatestvérek is kiállnak, akkor őket szabad bátorítani, hogy lépjenek közelebb és úgy nézzék végig a keresztelést, hogy láthassák is testvérüket vagy a rokon kisgyermeket, s ne csak a felnőttek háta legyen szemük előtt.

A keresztelésnél az újszülötteleket, csecsemőket, hacsak lehet, hanyatt fekve érdemes a kereszteléskor tartani, a nagyobbakat lehetőleg úgy, hogy a lecsorduló víz a fejükről a keresztelési tálban csorogjon.

Fényképezés, filmfelvétel

A keresztelés reménység szerint mindenkinek boldog, ünnepi családi esemény is. Ilyenkor sokakban felmerül az igény, hogy fénykép, filmfelvétel készüljön róla. Nyugodtan tegyék, és őrizzék meg a képeket, felvételeket, hogy később azok segítségével is tudjanak beszélni gyermeküknek arról: Meg van kereszteleve, magán hordozza Jézus Krisztus szövetségének pecsétjét.

Azonban a fényképet, filmfelvételt készítőktől azt várjuk, hogy bármennyire is igyekeznek a lehető legjobb képeket elkészíteni, a templomban ne irányítsák, hogy ki hova álljon, s különösen nem, hogy hogyan pózoljon. A templomban nincs helye a különféle, mosolygást kérő felszólításoknak! Az istentiszteleten elsősorban az énekek, hirdetések alatt mozogjanak a templomtérben. Az ének is imádság, Isten dicsőítésére szól. De a gyülekezet közös éneke közben, amikor általában mindenki az énekeskönyvét nézi, kevesebbet zavarnak a mozgás és a mozgással járó zörejek, zajok. Kifejezetten kérem, hogy a Szentírás olvasása, imádság és igehirdetés alatt a fényképet, filmet készítő ne vonják el sem a gyülekezet, sem a család figyelmét a mozgásukkal, vaku villantásával.

A keresztelést, az istentiszteletet, mint nyilvános eseményt meg szabad örökíteni. Azonban történjen mindez úgy, hogy nem zavarja meg az istentisztelet méltóságát, az Isten Igéjére való figyelést és az imádkozást.

Anyakönyvezés

Egyházunk ősi, jó rendje szerint anyakönyvet vezetünk az egyházközségben megtörtént következő személyes életfordulókról: keresztelés, konfirmáció, házasságkötés, temetés. Az egyházi anyakönyvezés ma már nem államérvényes anyakönyvezés. Ezért lassan feledésbe merül, hogy 1895. szeptember 30. előtt csak az egyházak vezettek anyakönyvet.

Az egyházi anyakönyvek vezetésére is vonatkozik a személyes adatok védelméről szóló törvény. Azonban figyelembe kell venniük, hogy az egyháztagság önkéntes, de az egyháztagokra vonatkozó belső egyházi jogszabályok az egyháztagokra nézve kötelezőek. Ezért a keresztelés előtt a lelkészi hivatalban le kell adni azokat a személyes adatokat, amelyeket a keresztelési anyakönyvbe a lekipásztornak be kell vezetnie. Az egyházi anyakönyv hagyományosan több adatot kér, mint a jelenleg használt állami anyakönyvek.

Mivel anyakönyvről van szó, ezért az abba felvett adatokat később nem módosítjuk és nem töröljük. (Azért látom ezt szükségesnek elmondani, mert néha előfordul az a kérés, hogy írjunk be másikat, vagy több keresztyánt vagy keresztpapát. Ilyenre utólag nincs lehetőség. Illetve, csak annyi adat bevezetésére van lehetőség, amennyit az anyakönyv rovatai engednek.)

A következő adatokra lesz szükség:

A gyermek neve, születési helye és ideje, neme, keresztelésének napja.

Az édesapa és az édesanya születési neve, születési helye és ideje, vallása, foglalkozása, állandó lakcíme.

A keresztpapa és a keresztanya születési neve, vallása, foglalkozása, állandó lakcíme.

Ezeket felül bekerül még az anyakönyvbe a keresztelést végző lekipásztor neve, s ha szükséges, egyéb jegyzetek.

Az anyakönyvezés hozzátartozik az egyháztagsághoz. Mivel a kereszteléssel a gyermek a református keresztyén anyaszentegyház tagjává is lesz, ezért a kereszteléssel kapcsolatos személyi adatokat a szülőknek, keresztszülőknek a keresztelés előtt meg kell adni.

Utószó

Végére értünk a keresztelési felkészítő beszélgetéseknek. Isten áldása legyen életükön, és tegye életüket boldoggá a református keresztyén anyaszentegyház közösségében, gyermekükkel együtt.

Vegyenek részt, mindig, amikor csak lehet, a gyülekezet közösségében, az egyház életében. Legyen gyermekük is felnövekedve az Úr Jézus Krisztus boldog ismerője, hűséges követője! Mert a keresztelés életre szóló esemény, az egész életet meghatározó esemény, ha úgy élünk vele, ahogy azt az Úr Jézus Krisztus rendelte.

Adjon a Szentháromság Isten mindannyiójuknak egész életükben **áldást, békességet!**